

No. 47
(21)
24 Mei
1923.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S.
17½ CENT.

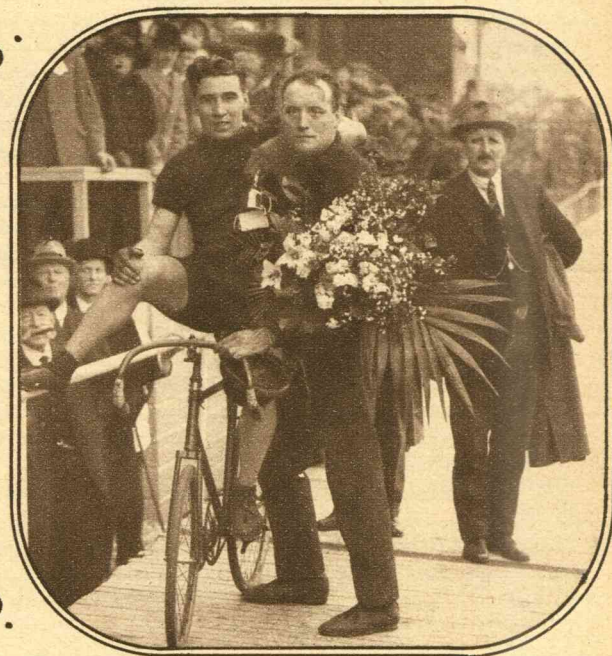
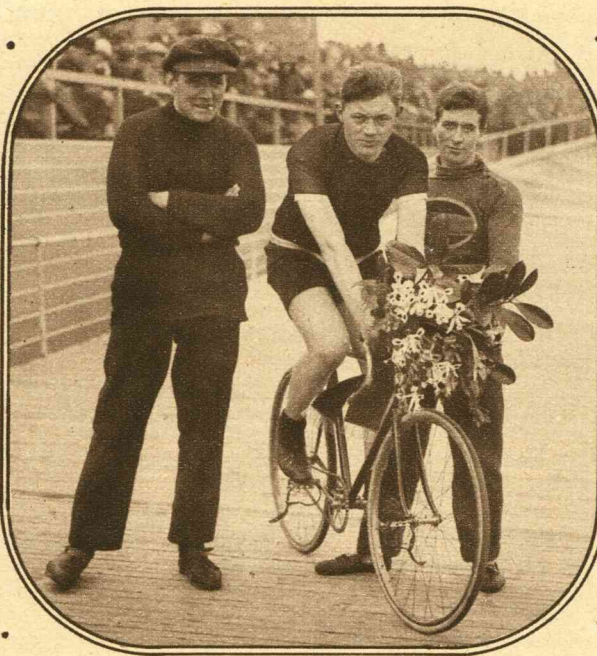
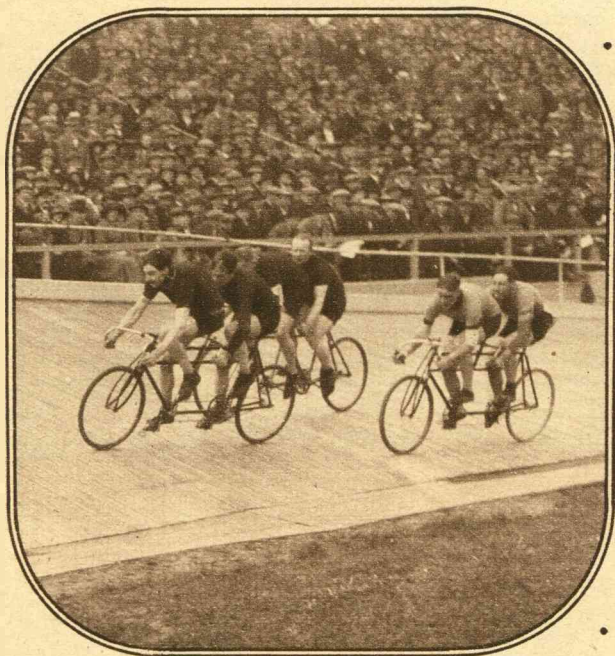
Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

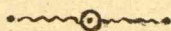
De Pinksterwedstrijden op de Stadion-Wielerbaan

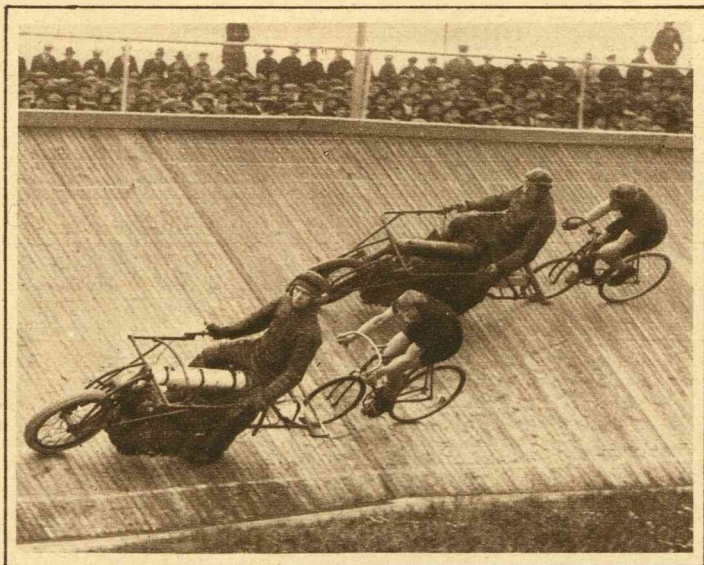
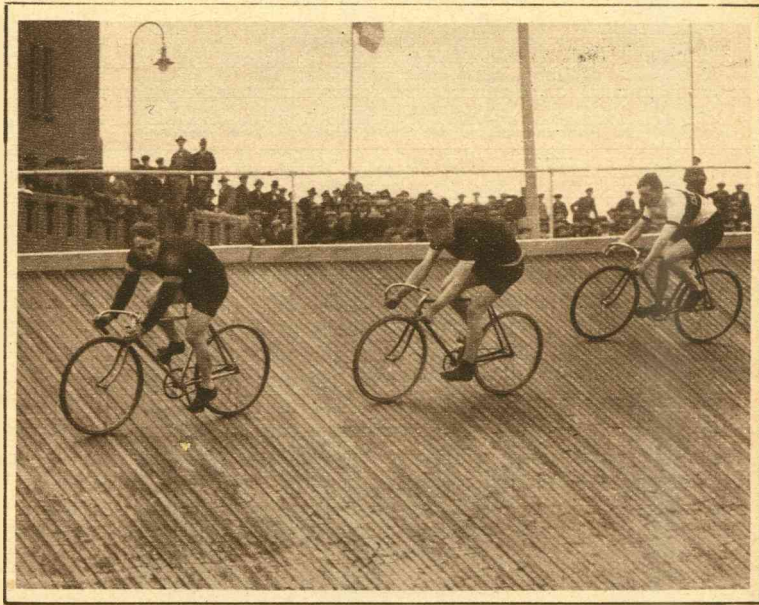
Op Maandag den tweeden Pinksterdag hadden op de Stadion Wielerbaan te Amsterdam groote internationale wedstrijden plaats. Wij brengen hiervan op deze pagina een serie interessante kiekken, door onzen eigen fotograaf genomen. Hierboven, links: de deelnemers aan den tandemwedstrijd in de bocht. Midden: K. van Nek, winnaar van de Internationale Sprintwedstrijden over 800 M., en tevens winnaar van den wedstrijd met levende gangmaking over 12 K.M. Rechts: V. Linart, winnaar van den grooten Pinksterprijs, bestaande uit een zilveren beker.

Links; Start der deelnemers aan den 50 K.M. wedstrijd achter groote motoren. V.l.n.r.: V. Linart, J. Rosellen, C. Blekemolen, John Schlebaum.

Rechts: De internationale Sprintwedstrijden. V.l.n.r.: Jos. v. Bever, K. van Nek en Jean Louis in de bocht.

V. Linart onderneemt een aanval op Rosellen

De winnaars van den tandemwedstrijd. Links: Bustraan en rechts Wiersma

V. Linart, achter zijn gangmaker Pasquier, rijdt met een moordend tempo van 82 K.M. door de bocht

Voertuigen in vroeger tijd

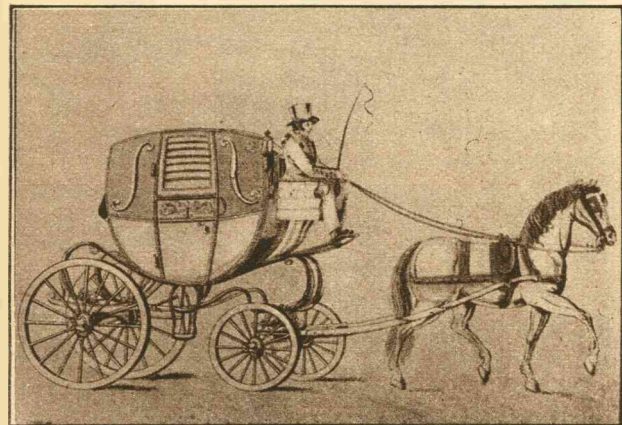
Door J. Schuitemaker Cz.

Boerenreiswagen uit de 18e eeuw. (Naar een prentje uit „De Oude Tijd“).

Voertuigen zijn de middelen van verkeer en vervoer te land, zooals vaartuigen het zijn voor die te water. In onzen tijd geschiedt 't vervoer over de straten in den regel met rollend materiaal. Vroeger vooral per slede. Niet alleen in den winter over de sneeuw, maar ook in de andere jaargetijden. Bij dat vervoer, zoowel van vrachten als van personen, moest de „smeerlap“ geregeld dienst doen om den onderkant der sleden te smeren, waardoor de wrijving over de straatkeien verminderde. Bij feestelijkheden, b.v. de *bruidvaart*, bij begravenissen en andere gelegenheden werd de slede gebruikt. Lang nog, nadat dit niet meer gebeurde, werd de voerman *sleeper* genoemd en z'n paard 'n *sleeperpaard*. Zoowel in 't buitenland als ook in de steden van ons land werden bovendien nog draagstoelen gebruikt, vooral bij plechtige intochten, zooals blijkt uit oude prenten. Koetsen kwamen nog zelfs in de tweede helft der 17e eeuw weinig voor. De nauwe straten van de Hollandsche steden waren er ook niet bijzonder geschikt voor. In 1658 kreeg Prof. Nicolaas Tulp, bij hooge uitzondering verlof om met 'n koetsje door Amsterdam te rijden, op voorwaarde, dat z'n vehikel *zeer* langzaam zou gaan. Later mocht alleen gereden worden door de stad, als 'n knecht vóór 't paard liep en 't bij den teugel (par le frein) hield. Deze knecht heette daarom „palfrenier“.

Wagens kwamen al in de grijze oudheid voor: oorlogs-,

Amsterdamsch Huurrijtuig uit de 19e eeuw. (Naar een prent uit De Roever en Dozij).

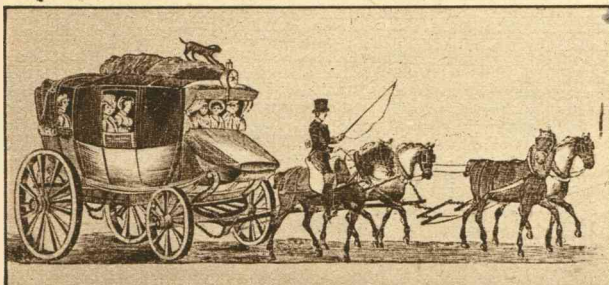
vracht- en landbouwwagens, waar paarden of ossen voor werden gespannen. Lompe, zware voertuigen, die voor snelvervoer geheel ongeschikt waren. Toch lezen we, dat reeds koning Rehabeam, toen hij voor z'n volk vluchtte (40 eeuwen geleden) in 'n wagen was geklommen. De oudste personenwagens, in ons land in gebruik, waren ruwe houten bakken, die onmiddellijk op de assen rustten, welke uit dikke sterke balken bestonden. Met behulp van 'n ladder klommen, wie er mee uitgingen, aan de achterzijde erin. Houten planken vormden de zitplaatsen. De wegen waren zeer slecht: in de dorpen modderwegen met kuilen en diepe wagensporen. Bij droog weer stoffig en in den regentijd ware poelen; in

Reiswagen en Koets uit de 17e eeuw. (Naar een kopergravure van Ch. Rochussen uit: Hofdijk, Ons Voorgeslacht.)

de steden belegd met lompe keien. Het heeft in ons land zeer lang geduurd, eer de wegen gehard werden. In 1821 had Overijsel nog geen enkelen straatweg: Drente in 1823 evenmin. In Groningen en Friesland begon men eerst in 1827 de wegen te harden.

In Noord-Holland vond het goede voorbeeld, in 1671 gegeven door de bestrating van „de Streek“, de 7 dorpen tusschen Hoorn en Enkhuizen, geen navolging. Eerst in 1828 werden de wegen in Drechterland gehard; later nog in de Vier Noorder Koggen. Het rijden met karren en wagens was dus wel aan vele bezwaren onderhevig. Als in den winter 't verkeer met beurtschepen soms langen tijd was gestremd door 't ijs, gingen groote, zware vrachtwagens, door vier of meer paarden getrokken, van Overijsel en Drente rondom de Zuiderzee de reis ondernemen naar Amsterdam om de koloniale en andere waren op te doen.

Diligence uit het begin der 19e eeuw. (Naar een prent uit „De Oude Tijd“).

In de 15e eeuw zijn in Hongarije 't eerst wagens gebruikt, die op leeren riemen rustten, om het stooten te verminderen. Men zegt, dat ze zijn uitgevonden in 't dorpje *Kocs* (Kootsj) en dat daar de naam *koets* van afkomstig is. (In 't Hongaarsch *kocsi*, in 't Fransch *coche*, in 't Engelsch *coach* en in 't Duitsch *Kutsche*). Op vele plaatsen werd dit nieuwe voertuig echter verboden als 'n schadelijk, zedenbedervend en de gemakzucht bevorderend weeldeartikel. Toch nam in de 17e eeuw 't gebruik van wagens, ook vooral in de steden, zeer toe. In Londen waren in 1625 'n twintigtal huurkoetsen. Te Amsterdam kwamen er kort daarna ook, maar in 1663 werd 't bedrijf van loonvoertuigen weer opgeheven, omdat de straten er te veel van hadden te lijden. In Parijs stelde 'n ondernemende voerman 'n aantal huurrijtuigen beschikbaar. Hij had* op z'n uithangbord den Schotsen-heilige *Fiacrius* laten schilderen; daarom heetten z'n wagens *fiacres*. In Berlijn liet in 1739 Koning Frederik Wilhelm I 15 personenwagens bouwen, lichte rijtuigen op lage wielen, die geleken op de Russische *droskji* (die hun naam hadden van *droga* = dissel). De Duitse naam was *Droschke*. Omstreeks 1820 werden in Parijs, op aansporing van den bankier Lafitte, wagens gebouwd, die 15 personen konden opnemen. In 1853 kwamen er imperialen op. Ze werden *omnibus* genoemd, d.i.: voor allen. In 1829 kwamen er omnibussen in Londen; eerst in 1846 te Berlijn. Toen in 't midden der vorige eeuw de uitbreiding der steden snel toenam, begon 't verkeer met omnibussen 'n groote vlucht te nemen. Ook 't gebruik van gestationeerde huurrijtuigen. In Amsterdam werden deze „aapjes“ genoemd naar 't kakelbonte kostuum van de koetsiers.

Reeds in de 16e eeuw werden bij de Duitse bergwerken houten sporen gelegd, in 1767 in Engeland ijzeren staven, waarover de zware wagens, getrokken door 'n paard, werden voortbewogen. Aan 't eind der 18e eeuw bracht de Engelsche ingenieur Benjamin *Outram* groote verbeteringen aan in de rails en de ondersteuning door staven. (De namen *tram* en *tramweg* zijn afgeleid van den achternaam van dezen uitvinder).

D. VERGULDE WAAGE

De Haagsche Postwagen te Amsterdam, uit de 17e eeuw. (Gevelslede, vroeger in het Posthuis Reguliersbreestraat bij de poort te Amsterdam. Thans in het Restantengebouw van het Rijksmuseum aldaar.)

Zóó werd 't vervoerwezen altijd maar weer verbeterd en 't reizen gemakkelijker gemaakt en . . . goedkooper. En welk 'n geweldige evolutie brachten ons niet in de laatste jaren de spoortreinen, de auto's, de electriciteit als beweegkracht! Meer dan alle vroegere eeuwen tezamen.

Ik wil nog, ter vergelijking met den toestand van heden, er op wijzen, dat in de tweede helft der 17e eeuw, 'n reis van Groningen naar Amsterdam 42 uur duurde: Vertrek 's nachts om 3 uur (!), aankomst bijna 2 etmaal later, 's avonds 9 uur.

De reis per postwagen van Amsterdam naar Arnhem (3 x per week) kostte in 1687 5 gld. 6 st.

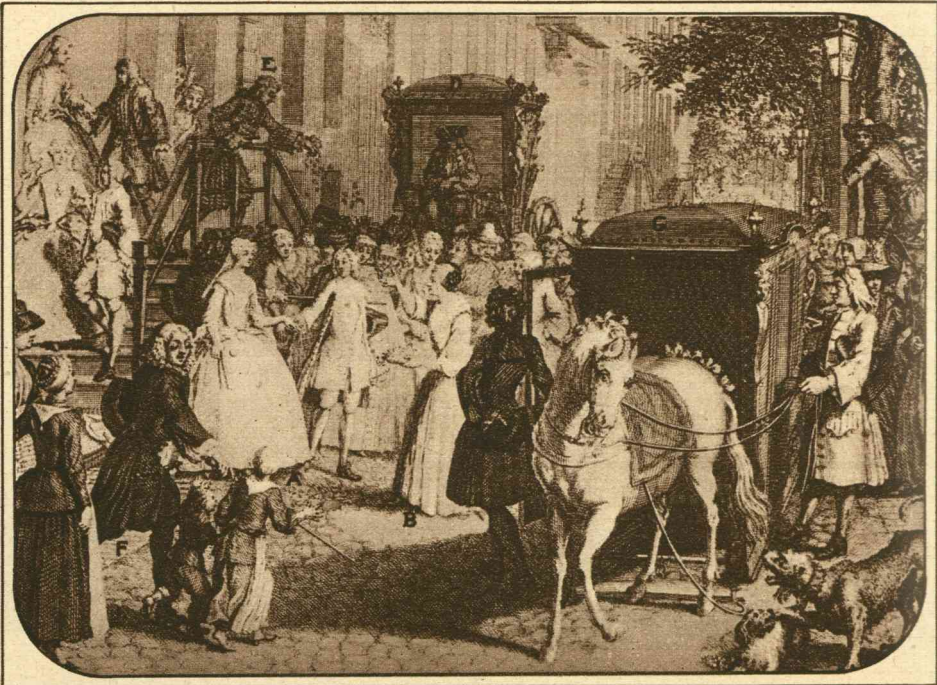
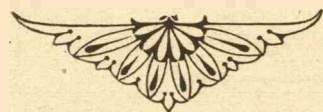
In 't „Reysboek“, uitgegeven bij Jan ten Hoorn, te Amsterdam, stonden alle vertrekuren enz. der schuiten en wagens aangegeven, benevens 'n gebed voor de reizigers en middelen tegen neusbloedingen, oorsuizingen enz., ontstaan door 't lange verblijf in de schokkende en hotsende wagens. B.v. tegen 't eerste ongemak: 'n stuk krijt in de hand houden, 'n duit op 't voorhoofd leggen, 'n kopje koud water in den nek laten gieten. Tegen de tweede plaag: „Neemt u eigen water, maektet heet, bevoogtigt een stuk wittebrood, legt dat op u oor.“

Toeslede uit de 18e en eerste helft der 19e eeuw. (Naar een prent uit De Roever en Dozij.)

Als de voerman den wagen liet omvallen, moest hij f 25 boete betalen.

Hieruit blijkt, hoe in vroeger tijd werd gezorgd voor 't welzijn der passagiers.

Bruidvaart, Toeslede en Koets. A. Bruidgom en Bruid. B. Dienstmeisje strooit bloemen. C. De gereedstaande bruid-slee. D. Koets voor de speelnooten. E. Speelnoot strooit suikergoed. F. Politiedienaar houdt kinderen tegen. (Naar een kopergravure van v.d. Venne uit Moubach, deel II, 17e eeuw.)

DE LAATSTE TREIN

Charles en zijn vriend Sam zaten voor het open venster, en verveelden zich. En rookten sigaretten. De een na de ander. Wat bij mannen steeds een teeken is, dat zij zich of buitengewoon amuseeren of vervelen. Charles en zijn vriend rookten echter omdat zij zich verveelden. Dat weet ik zeker.

Niet zoo zeker ben ik echter van de oorzaak, waarom zij zich verveelden. Het kan zijn, dat de warmte er schuld aan had, want zij vonden het beiden te heet om te tennissen of te golven. Het kan echter ook zijn, dat hun geblaseerdheid de oorzaak was, want evenals bijna alle tegenwoordige jongelui leden zij aan het spleen.

Foch Maarschalk van Polen.

Maarschalk Foch wordt tijdens zijn bezoek aan Warschau de Maarschalkstaf van Polen overhandigd.

In ieder geval verveelden zij zich, en zwegen, en geeuwden. Soms gaapten zij beiden tegelijk, en dan keken zij elkaar met de hand voor den mond bepaald bête aan.

Plotseling werd de stilte, die binnen en buiten het huis heerschte, verbroken door het geklik van het tuinhak. Nu is het geluid dat een dichtvallend hekje maakt, gewoonlijk niet in staat, om een gruwelijke verveling te verdrijven.

Thans was dit bij Charles echter wel het geval. Lichtelijk-geïnteresseerd richtte hij zich op en trok zijn das recht. „Hè,” deed hij verbaasd. „Hè? — Nou, dat is ook voor den eersten keer van haar tot nu toe nutteloos leven, dat Mary zich nu eens als een zuster gedraagt. Allemachtig, wat een lief meisje is dat!”

Langzaam kwamen twee jonge, aardige meisjes door den tuin op het huis toelopen. De een, die een bescheiden familie-gelijkenis met Charles vertoonde, was natuurlijk zijn zuster Mary. De ander was, naar Charles' meening, het knapste meisje dat hij ooit gezien had of wenschte te zien. Gefascineerd volgde hij hen met de oogen, tot zij in huis verdwenen, en er verliepen verscheidene minuten, eer hij zijn spraak weer terug vond. „Sam, ouwe jongen,” zei hij toen ontroerd, „dat is geloof ik een buitenkansje. En ik moet er het mijne van hebben.”

Hij stond op en ging naar zijn slaapkamer, maakte een weinig toilet, en daalde toen met een gelaatsuitdrukking, die in geen enkel opzicht meer aan verveling denken deed, de trap af.

De heer H. P. van Vliet, te Rotterdam, is benoemd tot Consul van Japan.

Toen hij den salon passeerde, hoorde hij binnen het gegons van stemmen. Zonder ook maar een oogenblik te aarzelen, ging Charles de kamer binnen (nu met het gezicht van iemand die zoekt naar iets wat hij niet vinden kan), en hij was reeds midden in het vertrek, vóór hij zijn zuster en haar vriendin opmerkte.

„Pardon,” mompelde hij verontschuldigend, „ik wist niet dat er iemand hier was.”

„Dan ben je zeker doof,” zei Mary vinnig. „Maar daar er nu toch niets meer aan te verhelpen is, Olive, laat ik je nu even mijn broer Charles voorstellen. Charles dit is Olive Maide.”

„Hoe maakt u het?” lachte het meisje.

„Heel aangenaam kennis te maken,” zei Charles met zijn beminnelijkst glimlachje, en boog diep.

„En ga nou weg,” zei Mary. „Wij zijn bezig.”

Haar broer verontschuldigde zich nog eens en verliet toen, liefjes glimlachend tegen Olive, het vertrek. Binnen een minuut was hij echter weer terug.

„Het spijt mij vreeselijk, dat ik jelui weer moet lastig vallen,” zei hij verdrietig. „Maar stoor ik erg, als ik even kijk naar een boek, dat ik hier heb gelaten? Ik verzeker jelui, dat het maar een oogenblikje is.”

„Maak gauw voort,” zei Mary, een japon bijeen nemend, die zij juist aan Olive liet zien.

Juffrouw Maide keek op bij die interruptie. Haar oogen ontmoetten die van den jongen man, en richtten zich toen op den kanten sluier, dien zij in haar hand had — een sluier voor Mary's aanstaand huwelijk.

Charles lichtte een paar kussens op, spiedde onder den divan, klopte op een stoel, en verliet toen, zijn hoofd spijtig schuddend, weer het vertrek.

Het Engelsche koningspaar te Rome.

Een aardig snap-shot: Mussolini, de fascistische Premier van Italië, maakt kennis met Koning George.

Binnen een minuut was hij weer terug.

„Werkelijk,” zei hij, „ik ben bang, dat jelui zult gaan denken dat ik onbescheiden ben.”

„Dat doen we al!” antwoordde Mary zonder op te zien.

„Maar ik kan dat boek nergens vinden. Het moet hier zijn.”

„O, kom binnen!” zei zijn zuster verveeld.

„Als je met Olive wilt praten, waarom kan je dat dan niet zeggen? — Maar vertel niet, dat ik je gewaarschuid heb,” ging zij voort, zich tot haar vriendin wendend. „Hij is in sommige opzichten niet kwaad, maar ik vrees, dat 't eenige goede dat ik van hem zeggen kan is, dat hij mijn broer is.”

Charles gevoelde zich heelemaal niet beleedigd. Met een stralend gezicht liep hij naar het midden der kamer en keek naar hetgeen de meisjes deden.

„Wat is dat allemaal, zeg? Kan ik misschien op een of andere wijze helpen?” bood hij aan.

„Nee, dat kun je niet,” lachte Mary. „En je mag hier niet blijven. Deze dingen zijn niet bestemd voor mannen-oogen.”

„Wat dat betreft,” mompelde hij vroolijk, „daar ben ik nog niet zoo zeker van.”

Zijn zuster bloosde licht, en Juffrouw Maide deed eveneens.

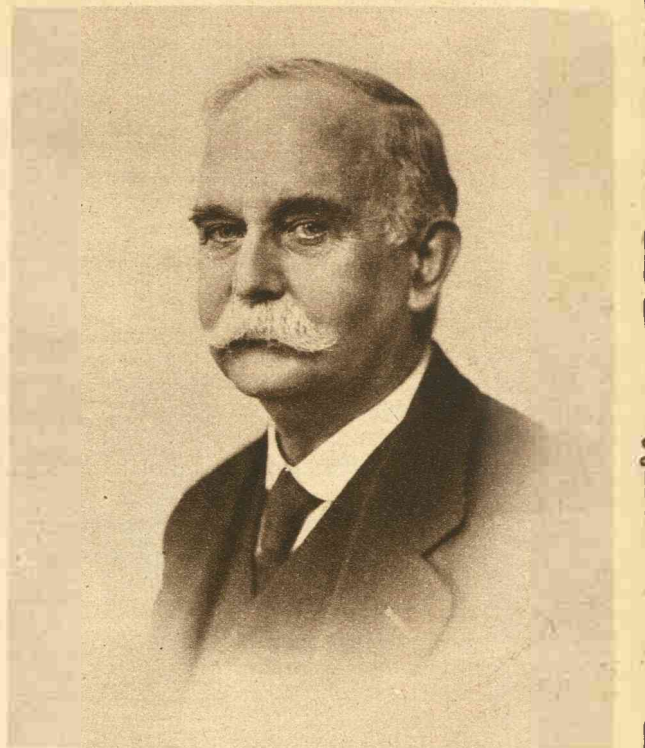
„En hoe vindt u ons ouwe kleine stadje, juffrouw Maide?” ging Charles snel voort, bedenkend hoe alleraardigst sommige meisjes blozen kunnen.

„Ik vind het een aardig plaatsje.”

„Bent u voor het eerst hier?” hield Charles aan.

„O, ja!”

„Heusch? Nu, beter laat dan nooit! Nu moet U in ieder geval die wandeling door Beech Wood maken. Mary, wat denk je ervan, om juffrouw Maide na het souper mee te nemen? Ik voor mij, ik kan nooit slapen als ik na 't souper niet minstens twee mijl geloopt heb,” lichtte hij de meisjes in.

D. Croll †

Te Baden (Zw.) is plotseling overleden de heer D. Croll, voorzitter der Permanente Commissie en oud-Directeur van de Mij. voor Scheeps- en Werktuigbouw „Feyenoord” te Rotterdam. De heer Croll was in industriële kringen een bekende persoonlijkheid.

„Hij wandelt geen meter, als hij er van buiten kan,” wierp zijn oprechte zuster tegen. „Het helpt je niet, Charles,” ging zij voort. „Olive moet weer met den trein van acht uur dertig terug naar de stad. Zij kwam alleen om mij een genoege te doen, en ik durf haar niet laat naar huis te laten gaan.”

„Nee, werkelijk, dat kan ik niet,” zei Olive, maar haar blauwe oogen vermeden Charles' grijze oogen.

„Maar,” — dit was de geslagen Charles — „u wilt mij toch niet in ernst vertellen, dat u met den trein van acht uur dertig teruggaat? Dan zou u niet langer dan een uur hier zijn? Mary, waar is je gastvrijheid? Dat zoiets in ons huis zou moeten gebeuren,” ging hij een beetje aanstellerig voort. „Juffrouw Maide, er is een splinter-nieuwe auto in de garage, die zich dooddelijk staat te vervelen. Kan ik u niet naar de stad terug rijden?”

Mary keek vragend naar het meisje, dat haar hoofd schudde. Maar zij deed het heelemaal niet beslist.

„Nee,” zeide de practische zuster. „Dat gaat niet. Nu, Charles, ga nu heen en ga spelen, als een brave jongen. Wij gaan naar boven.”

De beide meisjes verlieten de kamer, den hopeloozen Charles in 't bezit van den salon latend. Hij stak een sigaret aan en ging naar het venster.

„Wat een pracht-oogen,” mompelde hij, „en ze weet niet eens wat ze zeggen moet. Een echte prinses. Een —”

Hij zuchtte hevig en maakte een gebaar van wanhoop. „En dan te bedenken, dat zij binnen een half uur weer

Hoog water in de duitsche provincie Saksen. Hoe het verkeer in de straten van Hettstadt onderhouden wordt.

weggaat. Het eenige meisje ter wereld gaat weg! Terwijl er in de garage een two-seater zich staat te vervelen, gaat zij met den trein van 8.30 weg. Zou het echt waar zijn?”

Hij verzonk in nadenken.

„Zij wil heusch niet weggaan,” stelde hij zichzelf gerust. „Het is alleen maar een gril. Zou ik? Wacht!”

Hij keek met een schuldig gezicht rond en luisterde ingespannen; toen, op zijn teenen naar de klok op den schoorsteen gaand, zette hij de wijzers tien minuten terug.

„Dat is juist genoeg,” zei hij tegen zichzelf.

Wederom naar het raam gaand sloeg hij de pracht van den zomeravond met onschuldige voldoening gade.

Maar toen de deur plotseling wijd opgeduwd werd en Juffrouw Olive binnenkwam, draaide hij zich lachend om.

„Pardon,” zei ze, „maar Mary heeft hier iets laten liggen. Mag ik het even halen?”
 „Juffrouw Maide,” zei Charles haar vraag negeerend, „er ligt toch niemand op sterven bij U thuis?”
 Olive schoot in een lach.
 „Natuurlijk niet,” hernam ze. „Maar tante vindt het niet goed dat ik alleen laat uitblijf.”
 „Uw tante heeft gelijk. Een verstandige dame. Ik zou graag eens met haar kennismaken.”
 „Misschien heeft u daar wel eens gelegenheid toe,” lachte Olive en liep blozend weg.
 „Dat is in orde.” Charles voelde zich verlicht. „Ik zal tante een handje helpen.”

Wederom naar het venster teruggaand, zag hij een jongen man op een motorfiets op het huis toekomen.

In minder tijd dan noodig is om het te vertellen, was Charles door het raam gesprongen en den jongen man om den hals gevallen.

„George,” riep hij, „ik ben blij je te zien.”

„Bonjour Charles,” zei de ander achterdochtig. „Waar komt die blijdschap vandaan?”

„George,” hernam de ander, de hand van zijn zwager-in-spé schuddend. „Ik ben zeer dan blij je te zien. Kom binnen!”

„Kan ik niet,” zei George kort. „Ik kom niet voor Mary vanavond.”

„George,” ging Charles voort, „kom binnen of ik breek je je nek.”

„Wat moet je dan in 's hemelsnaam?” grijsde George, die schik in het geval begon te krijgen.

„Mary heeft een vriendin op bezoek, die met den trein van 8.30 teruggaat.”

„Dan zal zij zich moeten haasten,” viel George hem in de rede.

„Ik zou er heelemaal niet van staan te kijken, als zij dien trein miste,” ging Charles voort. „Je weet, hoe meisjes zijn,” voegde hij er spijtig aan toe. — „Als Olive — dat is juffrouw Maide — den trein mist, dan zal zij om tien uur moeten gaan —”

„Weet je niet —” begon George.

„Ik zou je erg dankbaar zijn,” viel Charles hem in de rede, „als je je mond wilde houden. Zwijgen is goud. Begrijp je me, George?”

George keek zijn vriend eens goed aan en begon toen te lachen.

„Charles,” zei hij, „je bent een type.”

„Ik zou heel blij zijn, George, als je Mary meenam na het souper. Gaan jelui een eindje rijden, en verlies haar, laat haar vallen, doe met haar wat je wilt, als je maar maakt dat ze niet voor tien uur aan het station is.”

George keek twijfelend.

„Dat is allemaal heel mooi en aardig,” merkte hij op, „maar je weet hoe Mary is.”

„En je noemt je zelf een man, bijna een echtgenoot,” hernam de ander. „Als je iets voor mij gevoelt, George. . . .”

„Maar dat doe ik niet,” was het antwoord. „Maar ik zal zien wat ik doen kan.”

„Hè, daar is George! Hoe toevallig,” hoorden zij Mary's stem, toen deze met Olive het huis verliet om naar den trein te gaan.

„Laat mij je even voorstellen!” zei Mary tegen haar

vriendin. „Het is maar zeven minuten naar het station, en wij hebben er nog tien.”

Een schrill gefluit verbrak de avondstilte.

„Wat is dat?” vroeg Mary verbaasd.

Er was een oogenblik stilte.

„Dat moet de trein van 8.30 zijn, die weggaat,” zei George ten slotte.

„Maar dat kan niet. Het is pas twintig minuten over achten volgens de klok in den salon.”

Charles keek op zijn horloge.

„George heeft gelijk,” zei hij droog. „Onze klok moet achter gaan.”

Mary wendde zich tot juffrouw Maide. „Het spijt mij erg,

„Werkelijk,” protesteerde Olive buiten adem, „ik geloof dat wij nog tijd genoeg hebben. Of,” lachte zij, „u moet de klok weer achter gezet hebben.”

Charles stond plotseling verbaasd stil.

„Hoe weet u, dat ik de klok heb achter gezet?” vroeg hij onthutst.

„Omdat ik het zag, toen ik beneden kwam om iets voor Mary te halen.”

„U — u zag mij,” deed Charles verwonderd, niet wetend wat anders te zeggen.

Maar zijn verlegenheid duurde niet lang.

„Wacht eens,” zei hij. „U zegt, dat u mij zag. Goed — maar waarom miste U dan toch uw trein? U wist toch den

juisten tijd?”

Het was nu Olive's beurt om verlegen te worden en te blozen. „Ik — ik —” stamelde zij, en hield toen op.

Charles keek naar de sterren.

„Ik zou wel eens willen weten,” zei hij zachtjes, „of het was omdat het er niet erg opaan kwam?”

Olive toonde ook opeens veel belangstelling voor de sterren.

„Misschien,” zei ze, na een heele poos.

Gedurende eenigen tijd liepen zij zwijgend voort. Charles als iemand, die verzint om iets te zeggen, maar niet weet, wat.

Toen begon hij weer.

„Ik ben zoo blij, dat u dit zei, want ik was werkelijk bang, dat u in ongellegenheid zou komen!” Hij kuchte nerveus, en ging toen voort: „Ik herinner mij juist, of, beter gezegd,”

voegde hij eraan toe, „ik herinnerde mij zoo juist, dat de trein van tien uur niet meer loopt. Hij is eergisteren uitgevallen.”

Olive stond verschrikt stil.

„O — oh —” begon zij.

„Maar,” ging Charles voort, „wij hebben een uitstekenden auto in onze garage bij het station. Indien U het mij wilt toestaan, wil ik u gaarne in minder tijd naar huis brengen, dan de trein ervoor noodig heeft.”

Zij zocht naar woorden.

„U is, geloof ik, wat men noemt een

type!” zei ze ten slotte.

„Dat is de tweede keer vanavond, dat men mij zoo noemt,” merkte Charles op.

„Ja, maar wij kunnen in ieder geval Mary dan vragen om mee te gaan,” zei Olive benepen.

Er was een lange pauze.

„Ik geloof eindelijk dat het toch maar beter is, Mary maar niet lastig te vallen,” zei Olive daarna.

Toen de two-seater een gangetje begon te krijgen voor zijn tocht door den stillen nacht, en Olive zoo dicht naast Charles zat als maar eenigszins noodig was, keek zij toevallig om.

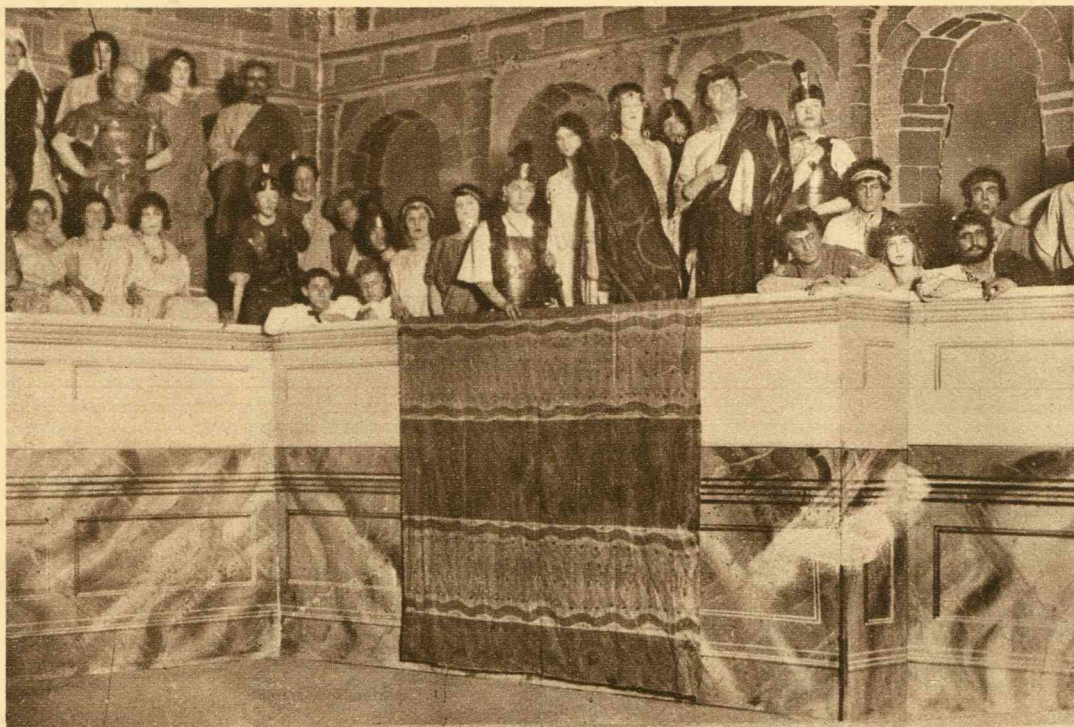
„Wat is dat voor een trein?” vroeg zij, wijzend op een reeks verlichte vakjes, die het station binnen schoof.

„Dat,” zei Charles, „is de laatste trein naar de stad.”

„Maar,” vroeg Olive verbaasd, „je zei toch, dat er geen trein meer liep?”

„O neen,” protesteerde hij glimlachend, „ik zei, dat de trein van tien uur niet meer liep. Anders niet. Zij hebben den trein van tien uur tien ervoor in de plaats gebracht.”

(Vrij naar het Engelsch van: J. B. Boyne).

„Quo Vadis?”

Dinsdagavond 11. werd door den Bond van Amateur-Tooneelverenigingen in den Stadsschouwburg te Amsterdam een opvoering gegeven van „Quo Vadis”, tooneelspel naar den bekenden roman van den Poolschen schrijver H. Sienkiewicz. Onze fotograaf vereeuwigde een drietal scènes uit het stuk op de gevoelige plaat. — Hierboven: Keizer Nero (de heer W. de Wilde) en zijn gemalin Poppaea (Mejuffrouw A. Galles) slaan temidden van hun hofhouding gade hoe de Christin Lygia in de arena gemarteld wordt.

Olive,” zei ze verontschuldigend.

„Het geeft niets, Mary,” antwoordde het jonge meisje.

„De volgende trein is ook goed.”

„Dat is de laatste, om tien uur,” zei Mary.

George zocht Charles' oogen te ontmoeten maar hij slaagde er niet in. Hij bewonderde den zonsondergang.

„Nou, er is in ieder geval één goede zijde aan,” zei Mary,

„je kunt nu tenminste hier souperen. Kom mee, George.”

Het was een echt vroolijk souper. Charles overtrof zichzelf, zoodat zelfs Mary hem bewonderde.

„Toch kan ik me niet begrijpen, hoe die klok tien minuten achter kan gaan,” merkte zij op, toen zij de wijzers gelijk zette. „Ze heeft het nog nooit gedaan.”

„Ach,” zuchtte Charles, „zelfs de beste van ons maakt wel eens een fout.”

„Dat blijkt,” antwoordde zij, hem vroolijk aankijkend. Even na half tien nam George, op een wenk van Charles, den arm van zijn verloofde.

„Lieve,” zei hij, „ik heb die kussen van de duo-zitting veranderd. Kom eens mee kijken.”

Niets vermoedend ging Mary mee den tuin in, en een paar minuten later hoorde men binnen het geluid van een motor die aansloeg.

Het geraas werd allengs minder en verdween ten slotte heelemaal.

„George, brave kerel!” mompelde de aanstichter van het plan, „ik zou niet graag in je plaats zijn als Mary ontdekt wat er gebeurd is.”

Hij wendde zich tot juffrouw Maide.

„Ik geloof werkelijk,” zei hij, „dat u u moet gaan aankleeden. U heeft niet meer zooveel tijd.”

Olive ging naar boven en kwam spoedig weer beneden, gekleed om uit te gaan.

„Wat denkt u ervan om naar het station te gaan?” drong Charles aan. „Het is heel waarschijnlijk, dat Mary niet op tijd thuis is. Als het op tijd opaan komt, is George een beetje zorgeloos,” voegde hij er streng aan toe.

In werkelijkheid echter was hij bevreemd, dat zijn zuster terug zou zijn voor zij het huis verlieten. Maar dit keer volbracht George, die anders als was in de handen van Mary was, zijn taak tot in de puntjes.

„Heel goed!” stemde Olive toe.

Zij gingen naar het station, terwijl de jonge man een haast aan den dag legde, die geheel en al overbodig was.

„Quo Vadis?”

Keizer Nero en zijn gemalin poseeren voor onzen fotograaf.

De Ranja C. P.-Spreekwoordenwedstrijd is aangevangen.

PRIJZEN: 12 Kodak-Fotografietoestellen.
 100 x 6 Kristallen Ranja-glaasjes.
 100 Beenen zakmessen.

Bewaar nu „Panorama”, waarin iedere week op den omslag een andere teekening wordt gepaast. (Totaal 7 stuks).

Bekijk ze aandachtig en bespreek ze met Uwe vrienden.

„Quo Vadis?”

Petronius en Eunice, eveneens twee bekende figuren uit Sienkiewicz' roman.

DEN TSARENEED GETROUW

HERINNERINGEN VAN EEN KOZAKKEN-OFFICIER

door Luit.-Kolonel M. V. Graaf Mouravieff-Amoursky

(Alle rechten, ook die van vertaling, voorbehouden.)

13)

Maar ik kon het betalen. Ik was trouwens op het punt van de reiskosten niet ongerust, daar ik mij te Petrograd een som van 35000 roebels in keizerlijke bankbiljetten had verschaft. Ik zeg verschaft, want de banken waren genationaliseerd, men had de grootste moeite aan contant geld te komen en nog meer moeite om het „geld van den Tsaar” te verkrijgen. Maar het was dit laatste, dat de boeren in de dorpen en de bewoners van het kozakengebied uitsluitend wilden aannemen; zij leverden niets op de republikeinsche biljetten van Kerensky.

Aan het Zuiderstation vernam ik dat de trein dien avond nog niet kon vertrekken, omdat de Kozakken ergens reeds met de benden werklieden slaags waren geraakt en het baanvak daardoor niet veilig was. Ik nam weer een rijtuig en liet mij naar het Riazan-station brengen om de route te nemen, die 't noordoosten van de Don-provincie doorsnijdt. Werkelijk vertrok er dien avond een trein. Inplaats van een halven dag duurde dit traject drie volle dagen. Op de grootere stations bracht men onzen trein telkens op zijsporen, want de afdeelingen gewapende werklieden en deserteurs moesten altijd het eerst vertrekken. Inplaats van met ons vieren waren wij met ons twaalf in een coupé van 4 slaappleatsen en wij hielden de raampjes voortdurend gesloten om niet nog meer „kameraden” naar binnen te krijgen. Wij zaten als haringen in een ton en wij konden drie dagen lang onmogelijk er uit, omdat de gangen opgepropt waren met staande, zittende en slapende „kameraden”-deserteurs. Tevreden als ze waren, dat ze „ergens” werden heen getransporteerd, bleven ze betrekkelijk rustig en wierpen ons zo nu en dan slechts enkele krachtige vloeken naar het hoofd. Mijne medereizigers bestonden uit negen mannen en twee dames. Deze beide laatsten werden tegen den avond van den tweeden dag al ziek. Zij waren na Moskou niet meer van haar plaats geweest en dank zij de goede zorgen van de „kameraden”, hadden zij voortdurend den dikken rook ingeademd van de slechte tabak, waarvan de geheele wagon doortrokken was.

Daar ik belangrijke stukken bij mij had en het bedrag van 35000 roebels, bovendien kleine pakken patronen in alle zakken, was ik zoo verstandig geweest mijn militaire pelsjas mede te nemen, die met haar grooten bontkraag mijne schitterende epauletten eenigszins bedekte. Onder deze jas droeg ik mijn sabel en mijn revolver. Verder had ik alleen mijn bonthandschoenen aan en mijn pet met officierskokarde op. Ik hing zoo'n beetje in een hoek bij het portier. Onder deze omstandigheden sprak het vanzelf, dat de reis voor mij zoo iets als een heet stoombad beteekende. Ik had nog geen honger, maar een razenden dorst. Gelukkig bracht Strachnikoff, die uit principe derde klas reisde, mij 's morgens een flesch koud water en een stuk brood, dat hij mij door het raampje toestak toen wij op een station iets langer dan gewoonlijk oponthoud hadden. Mijne medereizigers dronken gretig het overschot uit de flesch toen ik mijn dorst gelescht had. Ik had opgemerkt, dat deze menschen mij van het begin af met wantrouwend blik opnamen. Voor de helft burgers, voor de andere helft militairen, waren het toch geen „kameraden” en ook geen communistische commissarissen. Het waren allen slecht vermomde officieren, wien mijn costume van kozakken-officier verontrustte. Het bracht hen in verdenking bij de bolschewisten. Vooral mijn sabel en mijn revolver maakten hen ongerust. Om elf uur 's morgens van den derden dag kwamen wij eindelijk te Kamtevirovka aan. Dit was het laatste station vóór de grens van het gebied der Donkozakken. Het eerstvolgende station was Millerowo. Dit was door de kozakken bezet.

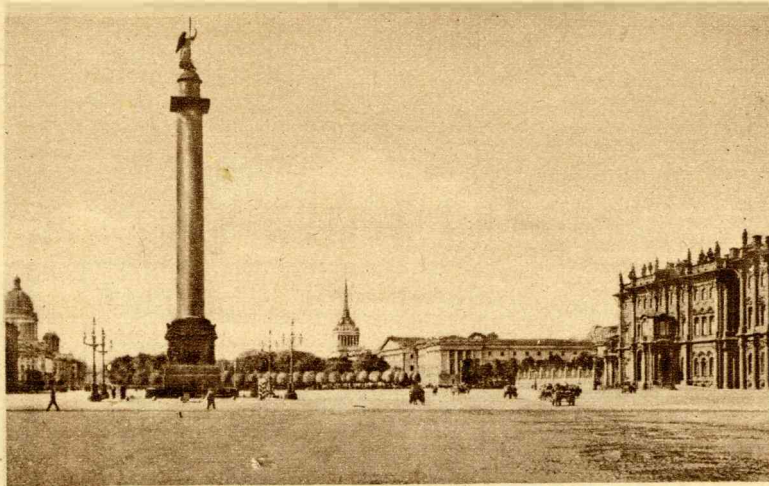
Te Kamtevirovka bleef de trein een uur of drie staan. Een uiterst nauwkeurig onderzoek, waartoe de trein door een haag van matrozen werd omringd, was hiervan de oorzaak. Immers, deze trein ging naar het „door de benden witte gardisten en reactionnaire

kozakken bezette gebied”. Men nam alle wapenen alsook de aanwezige voedingsmiddelen in beslag en verscheidene officieren werden gevangen genomen. In de gangen van den trein weerklonk het van kreten en vloeken van „kameraden”-deserteurs, die ontwapend werden. Allen werden ontdaan van de zakken vol brood, vleesch en geconserveerde voedingsmiddelen, die zij meegenomen hadden. Onze wagon werd gelukkig het laatst nagesnuffeld. De „kameraden” lieten zich hier nogal gedwee ontwapenen en de matrozen wierpen een niet-al te onderzoekenden blik in onzen coupé. Het onderzoek scheen nagenoeg afgelopen, toen wij in de gangen hoorden roepen, dat een bolschewistisch commissaris de wagons opnieuw doorzocht. Toen hij bij ons kwam, zag ik dat het een klein soldaatje was zonder epauletten, ongewapend en met een roode kokarde op zijn pet. Ik keek hem eens aan en haalde mijn revolver te voorschijn. De kleine bolsche-

Boeren van Wolhynië vóór de Revolutie.

wist wees er met zijn vinger naar en vroeg: „wat is dat, kameraad?” „O, dat is mijn Smith and Wesson”, zei ik kalm en met eenigen nadruk: „Ik beloof je, dat ik er mee om kan gaan en ik raad je aan me verder met rust te laten.” De toon waarop ik dit zeide en het feit, dat ik hem met jou aansprak, scheen indruk te maken. Het mannetje wees zelfs met zijn hand in de richting van zijn pet en verdween. Tot mijn geluk zette de trein zich in beweging en vertrok, anders was de man met de roode kokarde natuurlijk teruggekomen met eenige matrozen, die blij zouden zijn geweest 'n echten kozakkenofficier te hebben ontdekt. Mijn rol zou daarmee afgelopen zijn geweest. „Dat is Uw geluk”,

Vleugel van het Winterpaleis, waarin de Socialist-Revolutionnaire Kerensky verblijf hield na de abdicatie van den Tsaar.

zeiden mijne reisgenooten. Zelfs de „kameraden” in de gangen, boos over hunne ontwapening, waren den commissaris niet te hulp gekomen.

Een half uur later stond de trein weer stil. „Kameraden”, klonk in de gang van onzen wagon een stem, sarcastisch en gebiedend tevens, „kameraden, zonder reisbiljet kunt ge niet verder reizen en reizigers met derde-klas-kaartjes moeten onmiddellijk dezen wagon verlaten!” Een regen van vloeken was het antwoord. „Tegenrevolutie, bourgeoisie, officieren met epauletten”. Men riep alles door elkaar en zette zijn uitroepen met de noodige scheldwoorden kracht bij. „Houd je mond en er uit!” klonk dezelfde stem van daar straks. Nieuwsgierig keek ik om het hoekje van de deur en zag een officier van de kozakken met het nummer 31 op zijne epauletten en vergezeld van eenige manschappen, gewapend met geweren en gevelde bajonetten.

De dichte drom „kameraden”, binnensmonds doorvloekende, trok terug en bewoog zich naar den anderen uitgang van den wagon. weldra verscheen de gestalte van den onder-luitenant van het 31e regiment Donkozakken in de deur van onzen coupé. Hij salueerde beleefd en zeide: „Uwe biljetten, alstublieft, dames en heeren”. „Waar zijn wij hier en wie zijt gij?” vroeg ik hem. „Millerowo, de grens van de provincie van de Donkozakken en ik ben de militaire contrôleur van het reiswezen, luitenant”, zeide de jonge officier. „De luitenant is officier bij ons regiment van de garde en Uw regiment ligt bij Kamienskaya”, vervolgde hij, „maar de brigade van de garde is in de reserve en de afdeelingen van kapitein Tchernetzoff, waarbij ik behoor, staan hier aan het front tegen de benden van den soviet.” „Waar is de staf van uwe afdeeling?” „Een uur verderop, luitenant”.

Na verloop van een uur ging de trein weer verder, de wagons ontlast van „kameraden”. Wij haalden vrijer adem. Mijne medereizigers begonnen zich nu bekend te maken. Allen waren het vermomde officieren die zich naar Nowotcherkassk, hoofdstad van de Donprovincie, begaven om zich te voegen bij de officieren-afdeelingen, die de bekende generaal Korniloff bezig was te organiseren. Dezelfde Korniloff die twee keer in den oorlog uit gevangenschap ontsnapt was, eens uit een oostenrijksche gevangenis en kort te voren uit de gevangenis te Bykchoff, waar hij op bevel van Kerensky was opgesloten.

Ik was naar den Don gekomen om de bolschewisten te bestrijden, het was dus het beste dat ik mij voegde bij hen, die daar al reeds mede waren begonnen. Dienzelfden dag nog 's avonds meldde ik mij bij kapitein Tchernetzoff, een knap officier, klein van gestalte, bruin, energiek maar kalm. Ik vond hem in een restauratiewagen, dien men tot bureaux voor den staf had herschapen. Hij droeg een zwarten wapenrok, den blauwen broek met roode bies van de Donkozakken en laarzen zonder sporen. Zilveren epauletten, zwart geworden door den

regen, en het mooie kleine Sint-George kruis versierden zijn zwarte tuniek. Toen ik mij bekend had gemaakt en mij tot zijne beschikking gesteld had, trok ik mij terug om hem niet in zijn werk te storen. Ik zocht nu eerst een nachtvverblijf. Terwijl ik zoo de perrons van het station afliep, zag ik tot mijn genoegen, dat allen die ik ontmoette, oude kozakken met baarden zoowel als jonge kadetten, gewone officieren van de infanterie, zoowel als kozakkenofficiëren, de epauletten en de mooie kokardes wit goud-zwart droegen. Hoewel hunne uniformen alle verschillend waren, hadden zij toch allen met elkander gemeen, dat hun houding correct, hun sabelriem, patroontasch, kortom hun wapenrusting keurig in orde was. Allen salueerden op de bekende wijze, twee oude kozakken met baarden en met getrokken sabel, die de wacht betrokken hadden bij eenige ammunitie-wagens, salueerden op waardige wijze met hun sabel, toen ik voorbijkwam. Dit alles geleeek mij een droom na den chaos te Petrograd, te Moskou, van geheel verder Rusland. Mijn hart klopte van vreugde, geen van deze goede lieden had tenminste nog het hoofd verloren. Later, na in hunne gelederen meegevochten te hebben, zou ik nog meer van hen gaan houden en hen gaan waardeeren. Jammer genoeg was de afdeeling vrijwilligers van Tchernetzoff niet erg talrijk, zij hadden geen cavalerie en geen artillerie. Gelukkig ontbrak het ons niet aan mitrailleurs.

Ik bracht den nacht door in de kamer van den „stations-commandant”, een jongeman van 19 jaar, onder-luitenant bij de kozakken. Zijn naam was Selezneff, hij had kort tevoren zijn officiersexamen gedaan aan de militaire school te Nowotcherkassk. De kamer grensde aan het bureau van den stationschef en hoewel ik op den houten vloer lag, sliep ik vrij goed na de twee onaangename nachten in den trein. Maar toch werd ik dikwijls wakker door mijne ongerustheid over het lot van Strachnikoff die na Kamtevirovka spoorloos verdwenen was.

Plotseling werd ik gewekt door lawaai in de kamer. Het begon al te schemeren. „Binnen!” hoorde ik mijn gastheer roepen, die geheel gekleed op een canapé lag te slapen. Daarop hoorde ik: „Luitenant, ik heb de eer U te melden dat het kozakkentransport uit Cuban, dat vannacht hier voorbij is gekomen, den geheelen voorraad haver die U op een zijspoor had laten rangeeren, gestolen heeft. Niemand heeft er iets van gezien.”

(Wordt vervolgd).

HET PARELSNOER

DOOR ELISE
WESSELINK-RUTGERS

Het groote huis, door het echtpaar Remaar bewoond, baadde in een zee van licht; in zalen en kamers, in vestibule en wintertuin wemelde het van kleurige, fantastische gestalten; stemmengeroezemoes en gelach dreigden de luchtige dansmuziek, die van achter een groep zeldzame planten opklonk, te verstikken; zoete geuren van bloemen en parfums bezwangerden de atmosfeer.

Ter opening van het winterseizoen hadden de toonaangevende Remaars hun vertoornissen en kennissen genoodigd op een bal masqué, dat in hun eigen, weelderige woning, die zich daartoe bij uitstek leende, gegeven werd.

Gastheer en gastvrouw beijerden zich, om hun gasten aangenaam bezig te houden en den goeden naam, dien zij voor hun huis hadden verworven, te handhaven.

De gasten hadden zeer veel werk gemaakt van costuums en vermommingen, zoodat de spanning, waarmede de verrassingen van het démasqué, dat op twee uur na middernacht was gesteld, werden tegemoet gezien, den geheelen avond levendig bleef.

Tegen twaalf uur noodde Frits Remaar, die het gewaad van een Indischen vorst droeg, zonder echter zijn gelaat door een masker te hebben bedekt, de feestgenooten, zich in den grooten ontvangsalon te vereenigen, waar eenige zorgvuldig voorbereide tableaux een aangename afwisseling in het dansprogramma zouden brengen.

Lachend en pratend drong het geheele gezelschap achter den gastheer aan naar den salon, waarin een door een neerhangend scherm verhuld tooneel was opgeslagen.

„Allen present?” vroeg Frits Remaar op luide toon. „Laat mij u dan zeggen, dames en heeren, dat het eerste tableau „de schaking van Helena” voorstelt. Paris draagt de schoone vrouw van Menelaus, den koning van Sparta, naar het schip, waarin zijn manschappen zich voor een snellen aftocht gereed houden! — Opgelet! Alle lichten in de zaal worden uitgedraaid, om het effect van het tableau te verhoogen!”

Het praten en lachen was verstomd; aller oogen waren gericht op het witte doek, waarachter de roerloze groep gereed stond, om zich te laten bewonderen door de schare van vroolijke gemaskerden, die begeerig waren naar nieuwe geneugten.

Het licht in de zaal werd uitgeschakeld; het verhullende gordijn rees en een gemompel van bewondering verbrak de ingetreden stilte.

Langzaam zakte het witte doek, het levende schilderij aan de blikken der feestgenooten onttrekkend; een oogenblik van volslagen duisternis volgde.

Plotseling klonk een schrille kreet door de donkere zaal! Het was de kreet van een vrouwenstem, een kreet, zoo angstig en snerpnd, dat velen der gasten gedurende een kort, benauwend oogenblik waanden, dat in hun midden een moordaanslag werd gepleegd.

Het licht flitste aan.

„In het midden van de zaal stond de bekoorlijke gravin Stone in haar smetteloos blank gewaad van Sneeuwkoningin; zij had haar wit-zijden maskertje afgerukt, hield haar handen om haar molligen hals geklemd en staarde met verschrikte oogen om zich heen.

„Mijn parelsnoer!” bracht zij uit. „Het is weg!”

Zij liet haar armen zinken en al de aanwezigen keken naar den blanken hals, waaromheen zich, vóór de zaal in duisternis werd gehuld, een snoer van matglanzende, kostbare parels had geslingerd.

Frits Remaar naderde de ontstelde dame en vroeg: „Weet u zeker, dat u de parels vanavond hebt omgehad?” „Wat een vraag! Natuurlijk weet ik dat zeker!”

„En hebt u bemerkt . . . ?”

„Ik voelde, dat iemand te losmaakte! Ik gaf een gil, maar het was te laat! De dief . . .”

„Ik kan niet aannemen, dat zich onder mijn gasten

En Lentefeest te Hellerau bij Dresden

Door de schoolkinderen van Hellerau werd de vorige week een Lentefeest gevierd. Een scène uit het door de kinderen gegeven tooneelstukje ziet men op onze foto afgebeeld. Ze stelt het ontwaken van den zomer voor.

een dief bevindt! Wij zullen beginnen met in alle kamers te zoeken; u moet uw parels verloren hebben, als u ze vanavond tenminste werkelijk gedragen hebt!”

„Ik heb gezien, dat Mevrouw Stone het parelsnoer om haar hals had!” klonk een stem.

„Ik ook! Ik ook!” vielen andere stemmen bij.

„Dan zullen we zoeken!” besliste de gastheer.

„Niet noodig!” weerde gravin Stone af.

„Niet noodig?”

„Ik zeg u toch, dat ik twee handen voelde, die vlug en behendig de sluiting losmaakten! Twee handen . . . in handschoenen gestoken . . . ! Ik was als verlamd van schrik en begreep niet terstond, dat ik bestolen werd! Wat moet ik doen? Helpt mij dan toch! Ik moet mijn parels terughebben! Wie had kunnen denken . . . ?”

De oogen der aanwezigen hadden onwillekeurig gekeken naar de gemaskerden, die de bij hun costuums passende handschoenen droegen; hun aantal was niet groot, zoodat de meeste gasten terstond tegen verdenking gevrijwaard waren.

In de onmiddellijke nabijheid van gravin Stone bevond zich een kleine, bevallige Pierrette, wier armen tot aan de ellebogen door zwartzijden handschoenen waren bedekt; van

onder haar grappigen steek kroesden goudblonde krulletjes te voorschijn en haar kort, wijd-uitstaand rokje, dat zich aan het keursvormige, zwarte lijfje rimpelde, deed haar kleiner en tenderder schijnen, dan zij was.

De kleine, zwarte Pierrette kromp even inéén, toen zij zich ervan bewust werd, dat vele blikken op haar bleven rusten; een oogenblik slechts; daarna was haar houding weder rustig als tevoren.

„Er moet hier iemand binnengeslopen zijn, die hier niet hoort!” opperde één der heeren.

„Maskers af!” gebod Frits Remaar. „Niemand mag de zaal verlaten!”

Zich tot de bedienden wendend, die geheel op den achtergrond het pijnlijke tooneel bijwoonden, vervolgde hij:

„Bewaakt de voordeur en de deuren, die naar den tuin leiden! Laat niemand door!”

Het démasqueeren, waartoe de gasten onmiddellijk overgingen, bracht een verassing.

De kleine Pierrette, die haar zwart maskertje van haar bleek gezichtje had weggenomen, was een onbekende voor de gasten van den huize Remaar!

Verwarde uitroepen klonken op, nieuwsgierige vragen, vage beschuldigingen; de algemeene opschudding was veel grooter dan op het oogenblik, waarop de diefstal werd ontdekt.

Wie was dat jonge meisje? Hoe kwam zij hier binnen? En met welke bedoeling?

Velen gaven zichzelf terstond antwoord op die vraag!

De gastvrouw trad naar voren, ging naast de kleine Pierrette staan en sprak:

„Deze jonge dame is op mijn uitnoodiging hier gekomen; zij heeft het costuum gemaakt, dat ik vanavond draag; toen zij het kwam aanpassen, spraken wij tezamen over het aanstaande bal; en ik bemerkte, dat zij van verlangen brandde, om eens een dergelijk feest mede te maken en zoo gaf ik haar verlof, te komen, mits zij vóór het démasqué wegging. Haar tegenwoordigheid hier is dus volkomen gerechtvaardigd!”

Louise Remaar zweeg en terstond herhaalde zich het verwarde, opgewonden gemompel, dat door haar woorden een oogenblik tot zwijgen was gebracht.

Welk een onvoorzichtigheid! Dat was weer juist iets voor de goedgehartige Louise, die iederen impuls volgde, zonder met verstandelijke overwegingen rekening te houden! Natuurlijk had het meisje daarop gespeculeerd en even natuurlijk was zij voor de verzoeking bezweken, toen haar begeerte was gewekt door den schat van kostbaarheden, waarmede dien avond werd gepronkt!

„Mijnheer Remaar,” klonk een zachte, maar besliste stem plotseling op, „ik zou gaarne gefouilleerd willen worden!”

„Gefouilleerd? U?”

„Ja,” antwoordde de kleine Pierrette dapper, hoewel het beven van haar lippen haar zenuwachtigheid verried.

„Waarom?”

„Omdat ik van den diefstal word verdacht!”

„Dat verbeeldt ge u maar!”

„Neen, neen! Het is vriendelijk van u, dat te zeggen, maar ik weet beter! Ik zie het, ik gevoel het! Al uw gasten zien in mij een dievegge, omdat ik niet tot uw kring behoort, omdat ik handschoenen draag, omdat ik toevallig dicht bij

Van het Oostenrijksche Alpenland

MONTAFON is de naam van een der mooiste dalen van het Oostenrijksche Alpenland. Het is het stroomgebied der Ill, een zijrivier van den Rijn en strekt zich uit van Bludenz tot Patenen in het vroegere kroonland Vorarlberg.

De bevolking neemt onder de Alpenbewoners een zeer bijzondere plaats in. Van Râto-Romaanschen oorsprong, bezit zij uiterlijk en innerlijk eigenschappen, die haar tot een afzonderlijk type maakt en haar van de meer Germaansch beïnvloede Oostenrijkers sterk onderscheidt.

Over 't algemeen is de Montafoner kleiner en fijner gebouwd dan de meeste berglandbewoners.

Aanvankelijk stug en terughoudend, geven ze bij wat meer toenadering blij van trouw en eerlijkheid.

't Is een werkzaam volk. De mannen trekken reeds sinds jaren 's zomers als stucadoors naar Frankrijk. Vroeger bezochten ze ook Holland. De vrouwen zorgen dan voor den landarbeid. 's Winters zorgen de mannen voor de houtbewerking. Het

vellen der boomen gebeurt in den herfst, het siepen der geveldde stammen na den eersten sterken sneeuwval en de verdere bewerking heeft plaats in den winter.

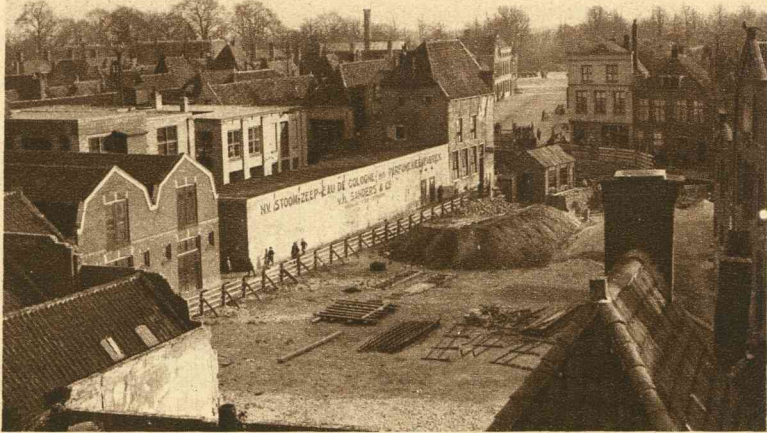
De vrouwen spinnen en weven. Vooral na den oorlog zijn spinrad en weefstoel, ondanks de felle concurrentie der machinale spinnerijen en weverijen, weer in eere hersteld.

— De plaatjes, die een beeld geven van drie z.g. „Maigges”, (ouwe vrijsters, zegt men in Holland zeer poëtisch), laten drie nog veel in gebruik zijnde spinnewielen zien. Twee wolspinwielen en een vlaspinwiel. De oudjes zijn zusters tusschen 70 en 80 jaar en wonen hoog tegen den berg, daar, waar de eerste sneeuw valt, maar waar ook 't eerste zonnestraaltje door de kleine ruitjes van 't vriendelijke houten huisje schijnt.

't Zijn vroolijke oudjes. De pijp ontbreekt zelden en bij gebrek aan tabak is slechts een wandeling naar de schuur noodig om de rookwolkjes weer lustig te laten dwarrelen. Gehakt hooi of stroo doet hier even goede diensten als de beste tabak.

De werkzaamheden voor den aanleg van de elektrische tram Leiden—Den Haag.

Op deze pagina beelden wij een serie interessante foto's af, die een goede voorstelling geven van den stand der werkzaamheden voor den aanleg van de hierboven genoemde tram. Hiernaast, *links*: de doorbraak bij het Levendaal en Hoogewoerd te Leiden. *Rechts*: Het Levendaal, dat overweld wordt.

Mevrouw Stone stond, toen het licht opging! Ik vraag u daarom als een gunst, mijn onschuld onmiddellijk te doen vaststellen!"

Frits Remaar wist niet terstond antwoord te geven op het verzoek van het jonge meisje; hij hoorde iemand zeggen, dat de politie gewaarschuwd moest worden; hij schrikte echter terug voor dien maatregel, die onvermijdelijk publiciteit geven zou aan het onaangename gebeuren in zijn onbesproken huis.

Levendige discussies volgden, waarbij bleek, dat verscheiden leden van het gezelschap het verlangen van de kleine Pierrette deelden en, zwichtend voor de overreding van zijn vrienden, riep Frits Remaar tenslotte de hulp van de recherche in.

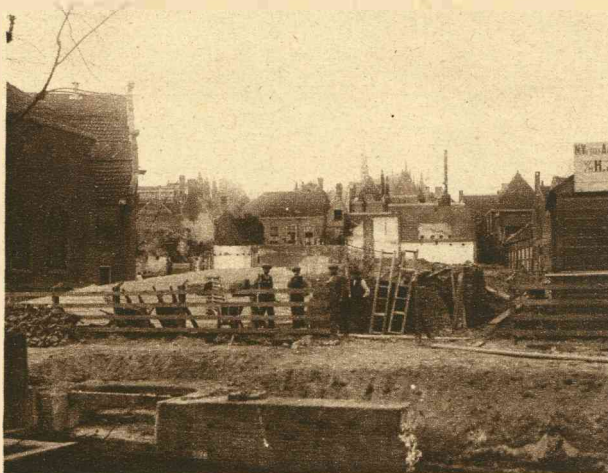
Een uitgebreid onderzoek werd ingesteld; al de aanwezigen werden op eigen verzoek gefouilleerd; de bedienden werden in verhoor genomen en het geheele huis werd doorsnuffeld.

Het parelsnoer werd niet gevonden en de mooie oogen van gravin Stone stortten tranen om het verloren sieraad, dat een fortuin vertegenwoordigde en bovendien behoorde tot de familiejuwelen van het geslacht Stone.

De feeststemming was voorgoed voorbij; niemand dacht meer aan de tableaux, die op de „Schaking van Helena" zouden volgen; haastig nuttigden sommigen wat van het uitgezochte souper, dat op de buffetten gereed stond; triestig ging het gezelschap daarna uitéén.

Toen het laatste rijtuig was weggereden, begaven Frits Remaar en zijn vrouw zich naar hun slaapkamer, gedrukt

droom van weelde en genot was wakker geschud; hij wist, dat men haar algemeen voor de schuldige hield, al was het gestolen sieraad ook niet op haar bevonden en zijn rechtvaardigheidsgevoel dreef hem, om de geheimzinnige zaak tot elken prijs tot opheldering te willen brengen, temeer, omdat zijn vrouw het jonge meisje, zij het dan ook met een vriendelijke bedoeling, in dit lastige parket had doen geraken.

De achterkant der huizen aan de Hoogewoerd.

Door een plotselinge gedachte getroffen, richtte Frits Remaar zich met een ruk omhoog in zijn bed.

Hij bracht den verderen nacht wakend en peinzend door en liet zich den volgenden morgen reeds om tien uur bij gravin Stone aandienen.

Zij ontving hem in haar boudoir in een elegant ochtendkleed, haar mooie haren losjes inéengedraaid.

„Waarom deedt u het, Mevrouw?" vroeg hij.

„Wat?" haalde zij verbaasd uit.

„Ik bedoel, waarom u die diefstal-comedie speelde en een arm, onschuldig meisje in verdenking bracht?"

„Mijnheer Remaar, . . . u beledigt mij!"

„Ik ben zoo vrij geweest, vanmorgen enige inlichtingen naar den stand van uw financiën in te winnen en wat ik vernam, versterkt mij in de overtuiging, die zich tijdens mijn nachtwake bij mij heeft vastgezet. Biecht eerlijk op, raad ik u, anders konden de zaken wel eens een onaangename wending voor u nemen."

Gravin Stone barstte in tranen uit.

„Mijn parels zijn verzekerd," snikte zij. „Ik verkeer in groote geldverlegenheid! Ik wilde de verzekeringsom innen, zonder mijn parelsnoer te hoeven missen! Het was een invalende gedachte, geen vooruit overlegd plan! Ik weet zelf niet, hoe ik ertoe gekomen ben! Verraad mij niet! Spaar mij! Ik zal alles doen, wat u van mij verlangt!"

Aan al de gasten van den huize Remaar werd medegedeeld, dat het parelsnoer van gravin Stone teruggevonden was in de

De hoek Hoogewoerd-Steenschuur, die verdwijnen gaat.

door het jammerlijke fiasco, waarop hun eerste bal-avond was uitgelopen.

Met wijd-open oogen lag Frits Remaar in de duisternis te staren, voortdurend zoekend naar de oplossing van het raadsel, dat den feestavond had verstoord.

Hij zag het verschrikte, vertrokken gezichtje van het arme naaistertje vóór zich, dat zoo wreedaardig uit haar schoonen

Hijzelf kon evenmin als zijn goedgehartige Louise aan de schuld van het meisje gelooven.

Maar wie was dan wèl de schuldige?

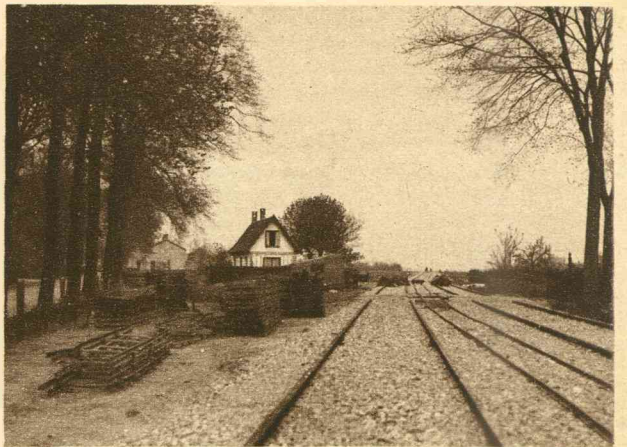
De bedienden konden niet voor verdenking in aanmerking komen; zij hadden aan het uiterste einde van de zaal gestaan en het tijdsverloop tusschen den angstgil van gravin Stone en het opgloeien van de lichten was te kort geweest, om aan één hunner de gelegenheid te bieden, zich na het plegen van den diefstal weder naar zijn plaats te begeven.

De lijst der genoodigden wees uit dat geen hunner de zaal verlaten had na het schokkende gebeuren; het geheim lag dus beslist in den grooten ontvangsalon en het wees één der gasten als dader van den diefstal aan.

Allen waren echter gefouilleerd en de salon was met de grootste nauwkeurigheid doorzocht; het parelsnoer was niet gevonden en toch kon het onmogelijk door den dief buiten den salon zijn verstopt, want één der bedienden had onder eede verklaard, dat de deur, waarbij hij had gestaan, niet open was geweest tijdens de algemeene opschudding en dat hijzelf die pas geopend had, om op last van zijn meester wachten uit te zetten bij de buitendeuren.

Allen waren gefouilleerd, . . . behalve de bestolene natuurlijk!

De bekoorlijke weduwe van graaf Stone was in de deftige kringen van de stad een goede bekende; men fluisterde, dat zij bijzonder goed de kunst verstond, om het betrekkelijk groote fortuin, haar door haar overleden echtgenoot nagelaten, naar alle windstreken te verstrooien en . . .!

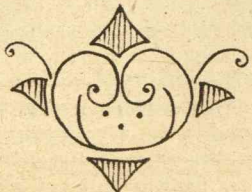
De plaats, waar te Voorschoten (tusschen Leiden en Den Haag) de nieuwe lijn het land ingaat. Geheel rechts de oude baan.

ruime vouwen van haar fantastisch gewaad, waarin het door een defect aan de sluiting was afgegleden en de kleine zwarte Pierrette ontving een kostbaar geschenk als schadeloosstelling voor een onrechtmatige verdenking.

Links: De overbrugging van de Korte Vliet.

Rechts: De oude trambaan met haar typische omgeving tusschen Voorschoten en de Vink.

Haar Schuld Geboet

1)

Over den hoogteketen, welke den groen-zilveren Moesel met steile rotswanden insluit, lag de luister van de eerste lente. Zij had ditmaal lang op zich laten wachten. Vaak was het geweest, alsof zij geneigd was haar taak te aanvaarden: hier en daar vertoonde zich aan struik en heester wat groen, en — hoewel aarzelend nog — zongen de vogels hun levensvreugde uit.

Maar dan was de narrige winter weer barsch en bulderend er tusschen gekomen, en had getoond, dat men hem toch te vroeg had doodgeverfd, en dat het hem maar weinig genoegen deed nog bij zijn leven getuige te zijn van het hartelijk onthaal, dat men de zoo vurig verwachte lente bereidde. Dichte wolken vol sneeuw verduisterden de lucht en in een korte spanne tijds lagen bergen en wouden evenals de oevers weer in een glinsterend-witte wade gehuld; de wind joeg er over heen, den blauwen, ijlen rook, die uit de schoorsteenen der huizen naar boven kwam, voor zich uit jagend.

Thans echter was de lente er werkelijk! Een warme regen was haar vooraf gegaan; daarop was een nacht gevolgd, waarin de wassende maansikkel tegen een heir van wolken-demonen scheen te vechten. Een wild geraas had de lucht vervuld: alsof het wilde leger hoog over rivier en bergen heentrok. Daarop was het stil geworden. Toen de morgen schemerde, kwam uit het uiteen-fladderende gewirwar van schuw terugwijkende nachtelijke booze geesten de purperen zonneschijf te voorschijn. Langzamerhand goot de zon een zee van licht, warmte en gouden glans uit over de juichende aarde. De lente had haar intocht gehouden! — — —

Het was op een laten namiddag van April. De zon stond reeds laag achter de toppen en kraters van den eenzamen en verlaten Eifel. Een laatste gouden straal gleed over de eikenbosschen der bergen, in welke inham zich het kleine stadje reeds vele eeuwen geleden genesteld had, en glinsterde sidderend op de snel voortrollende golven van de groene rivier. Aan den oever lagen de groote huizen der eigenaars van de wijngaarden. Achter deze lag de eigenlijke oude stad, als met grijparmen diep ingrijpend in de zijdelings uitstralende dwarsdalen en ravijnen, van waaruit overal schuimende bergriviertjes naar den Moesel liepen. Wijngaarden en een reeks van laag begroeiende hoogten sloten zich als een gordel om de stad. Licht-beschilderde bedevaartkapelletjes en in het avondlicht glinsterende kruisen verhieven zich hier en daar op de bergtoppen, terwijl ter halver-hoogte van den berg een grijze slotruïne troonde, wijd uitblikkend over stad, rivier en het er tegenover liggende eenzame berglandschap. In vroeger tijden hadden hier de aartsbisschoppen van Trier op schitterende wijze hof gehouden, en menig beroemd man uit de deutsche geschiedenis had hier gelogeerd en de gastvrijheid genoten der trotsche en rijke kerkvorsten.

Door een wijd-geboogde brug met de eerwaardige kreitsstad verbonden, strekte zich op den anderen oever een aanzienlijke plaats uit, die weliswaar den naam van dorp droeg, maar door de fraaie en smaakvolle huizen der hier wonende wijnhandelaars toch een geheel steedsch uiterlijk gekregen had. Al kon haar omgeving zich ook niet meten met die van de naburige stad, zij had daartegenover het voordeel, van het schoone panorama, dat zich daarboven ontrolde, te kunnen genieten van uit elk venster, dat op de rivier uitzag.

Onder de hier langs den oever staande woningen bevond zich ook een eenvoudig huisje, dat zich van achteren naar de straat toe bijna geheel verborg achter dicht struikgewas en dicht-bebladerde boomen. Op het netjes geharkte pleintje van kiezelstenen, dat zich voor deze echt-poëtische woning uitstreckte, speelde een ongeveer vijfjarige blonde knaap. Uit de groote blauwe oogen straalde echte levensvreugd. De overmoed welt in hem op, nu hij plotseling, een helm op zijn hoofd, aan zijn linker zijde een blikken sabel bengelend, met een fladderende vlag een terzijde gelegen kleinen begroeienden heuvel komt afspringen en dan verscheidene keeren met het ernstige gezicht van een held om het in het midden van het pleintje gelegen bloempark marcheert.

Dadelijk daarop werd de huisdeur geopend. Op hetzelfde oogenblik bleef de kleine baas saluerend stilstaan. Dan echter greep hij de driekleurige vlag in zijn beide vuistjes, terwijl hij gelijktijdig een luid „hoera!“ weerklinken liet. En toen nu in de omljsting der deur de sierlijke gestalte van een jong meisje verscheen, scheen de stem van het kereltje nog luider te worden.

„Leve Tante Lena!“ riep hij overmoedig. Toen wierp hij juichend zijn vlag op den grond, ijdele op het jonge meisje toe, en het omhelzend, vroeg hij vleidend: „Hier blijven, Tante Lena! Nog niet weggaan!“

„Schreeuw toch niet altijd zoo! Wees niet zoo opdringerig! Je ziet toch, dat Tante weer weg wil!“ De stem van de forsche vrouw, wier blond, dik haar strak om het hooge voorhoofd was vastgemaakt, klonk hard en ontbeerde ieder metaalachtig geluid, dat in de ziel van den toehoorder nog een poos naklinkt.

„Maar Vader heeft toch onlangs gezegd, dat ik „hoera“ moest roepen, als Tante Lena kwam?“

„Erich heeft gelijk! Het is mijn schuld! Het was een grap van mij.“ Hij die deze lans voor zijn kleinen lieveling brak, was een man van ongeveer zesendertig jaar met een scherp besneden gelaat, welks voorhoofd door zwart krullend haar overschaduwde werd.

De blonde vrouw sloeg geen acht op het gezegde van haar echtgenoot. Zij reikte het jonge meisje, wiens gezicht gedurende de plaats gehad hebbende kleine scène door een vluchtig rood gekleurd was geworden, de hand en zei: „Excuseer mij, juffrouw Helena! Ik dank U voor Uw vriendelijk bezoek. Komt U weer gauw terug!“ Zij knikte nog eens kort tegen het meisje, dat zwiingend boog en verdween dan weer in huis.

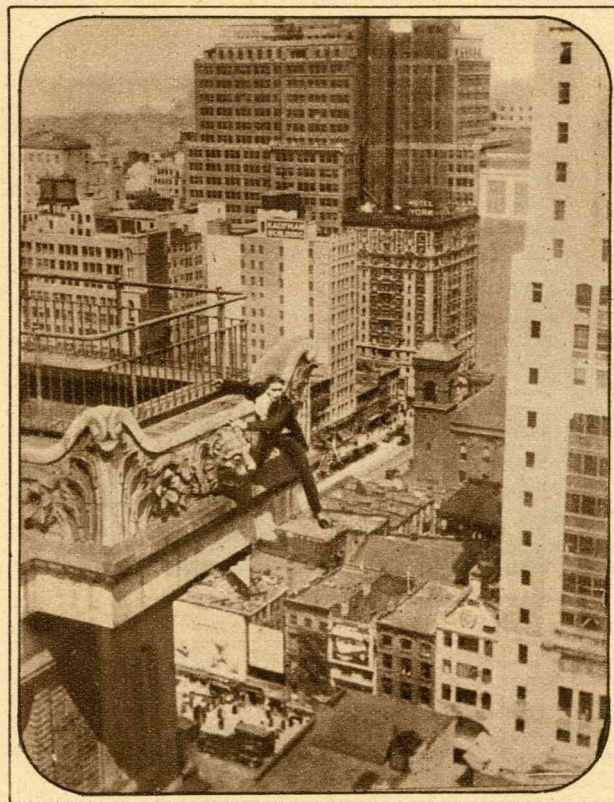
Nu greep de kleine baas de hand van zijn vader.

„Niet waar, vader. Tante Lena is niet boos, omdat ik zoo luid geroepen heb?“

„Dat weet ik niet, Erich! Dat moet je haar zelf vragen!“

Het ventje omhelsde opnieuw het jonge meisje en zei: „Niet waar, Tante Lena, u bent niet boos? U kunt niet eens boos zijn!“

„Denk je dat, Erich?“ In plaats van hem verder te antwoorden, boog zij zich over den knaap heen en kustte hem op het voorhoofd. Toen zij haar hoofd weer ophief, ontmoetten haar oogen die van den man, die nog steeds naast haar stond. Het was een rustige en diepe blik, die door haar donkere oogen scheen heen te dringen tot op den bodem van haar ziel. Deze lang-gewimperde, vreemd-lichtende oogen gaven aan het overigens onregelmatige gezicht van het meisje iets onweerstaanbaar aantrekkelijks. Bliksemsnel kon de uitdrukking van haar gelaat veranderen. Nu eens maakte de soms nog kinderlijke uitdrukking van het smalle gezicht met de sterk gewelfde lippen plaats voor een zekere hardheid

Om de Amerikanen te leeren ijzen.

Charles Aldini laat te New York een staaltje van zijn waaghalzerij aan een Wolkenkrabber zien. Aldini is de ster der Aldini Film Co. te Berlijn, dat het eerste deutsche film-geselschap is, hetwelk naar Amerika toog om den bewoners der nieuwe wereld het „ijzen“ te leeren.

en ongenaakbaarheid, dan weer gleed er een sluier over het lieve gezichtje, het fonkelen der oogen-sterren scheen te verbleeken, en een eigenaardige zwaarmoedigheid kwam dan op haar gelaat. Alle trots en zekerheid was verdwenen.

Rustig had het meisje zijn blik beantwoord. Nu liep zij met den man langzaam het breede middenpad van den tuin af, dat naar het hek leidde, vanwaar de straat naar de brug liep. De knaap was intusschen vooruit gehuppeld en hield nu bij het hek stil, nieuwsgierig met zijn lichte oogen de stille straat op en af spiedend.

„Kijk,“ zei nu de metgezel van het jonge meisje, „daar staat weer een heele kring van sneeuwklonken onder den lindeboom! Het is prachtig, dat eerste bloeiende in de natuur. Al het andere, wat erna komt, haalt er niet bij, zelfs niet de tijd der rozen. Het is als met de eerste jeugd. Men droomt toch immers ook maar eenmaal zijn jeugddroom!“

De aangesprokene was ook blijven staan; zij zweeg echter eenige oogenblikken. Toen leek het, alsof zij het gesprek een lichtere kleur geven wilde. Zij lachte schelms en zei: „Wees toch niet zoo grootsch op je sneeuwklonken! Wij in onze bergtuinen zijn toch reeds veel verder. Wij hebben al viooltjes!“

„Werkelijk?“ Ook over zijn gezicht gleed een glimlach. „Werkelijk?“ herhaalde hij nog eens, als wilde hij door dezen handig voorgewenden twijfel een tegenspraak uitlokken.

„Heusch! Geloof u het misschien niet? Wij hebben al twee viooltjes, twee heelemaal uitgebloede viooltjes! Ziet U, daar kunt U toch niet tegenop. En denkt U eens in,“ ging zij schalks voort, „die arme lieve dingen hebben meer dan acht dagen onder de sneeuw gezeten; het eene was nog maar een knopje. Ik dacht, dat ze zouden bevriezen, dat ik ze niet meer zien zou. Toen de sneeuw weg was, de zon weer in onzen heerlijken tuin wandelen ging, was mijn eerste gang naar dat groene heuveltje, weet u wel, waar de hazelaars staan. Ik dacht: die zullen wel dood zijn. Je ziet je arme viooltjes nooit weer! Maar denk u eens in: ook de andere was

uitgekomen, onder de sneeuw nog wel! U kunt u niet indenken, hoe blij ik daarom was!“

Hij had gedurende haar praten onafgebroken zijn oogen op het gezicht van het meisje laten rusten. Het scheen hem goed te doen, stil naar het gebabbel te mogen luisteren. Een trek van diepe innigheid bezield zijn gelaat. En toen zij haar oogen ophief, ontmoette zij weer zijn blik.

„Lach mij nu uit, mijnheer Reinbeck!“

„Dat doe ik heelemaal niet, juffrouw Helena! Wat u mij daar vertelt, is voor mij een afbeelding van het leven. Het zegt mij, dat de liefde niet sterven kan, dat ze stil voortleeft, ook als ijs en sneeuw zich nog zoo drukkend op haar leggen.“

Zij antwoordde niet en zoo liepen zij weer eenige passen voort naar het tuinhok. Juist begon de avonddklok te luiden. „Zij luiden den Zondag in,“ zei het meisje, „wat klinkt dat mooi!“

„Dit oogenblik was mij steeds liever dan de eigenlijke Zondag zelf. Reeds als kind gevoelde ik dat zoo. Het geluk der verwachting heeft iets ongemeen bezielends. Toen ik voor den eersten keer meegenomen werd naar den schouwburg, zat ik als betooverd met kloppend hart voor het gordijn. Het open tooneel met zijn bont goochelspel heeft mij toen aangegrepen. Maar geheimzinniger, dieper was nog de indruk van hetgeen ik vóór dien tijd onderging. Deze vreemde neiging is mij tot op heden bijgebleven. Het is met idealen als met glimwormen. Een ideaal, dat men bereikt heeft, is er geen meer; het glinsterende lichtje van onze eerste zomernachten vertoont zich, gevangen in onze hand, als een grauwe, onaanzienlijke kever. Geloof u ook niet, juffrouw Helena?“

Zij knikte en keek dan in den steeds voller en dieper opvlammenden gloed van den avond. Na een kleine pauze zei ze, zonder op te kijken: „Mijnheer Reinbeck, ik heb u nog steeds te bedanken voor die mooie teekening, die u mij onlangs geschonken heeft. Als ik thuis geweest was, had ik het dadelijk kunnen doen.“

„U moet niet steeds bedanken!“

„Maar waarom niet?“

„Omdat u mij daardoor ontzegt, u ook in 't vervolg deze stille teekens mijner vereering te geven. U weet toch heel goed, dat de gedachte, dat ik u daarmee ook maar het geringste plezier kan doen, mij zelf meer genoegen doet, dan u misschien het aannemen. En wie mij zoo'n plezier doet, ben ik die geen dank schuldig? Is dat niet logisch?“

Helena haalde zwiingend haar schouders op. Hij ging verder.

„Bedank mij dus maar nooit weer. Want wat bleef mij dan over? Moet ik u dan niet dankbaar zijn voor ieder goed woord, voor iederen vriendelijken blik, dien u voor mij over hebt? Geloof mij: iederen dag bid ik in stilte opnieuw, dat u mij een beetje goed gezind blijven mag. Al mag ik het u niet zeggen, u weet het toch, wat ik voor u gevoel. Schudt niet zoo afwerend uw hoofd! Wat kan iemand verhelpen aan hetgeen hij gevoelt? Zijn gevoelens komen vanzelf. Men kan ze slechts bestrijden — maar dan keeren zij eens zoo heftig terug. Juffrouw Helena, wees niet boos op mij, omdat ik dat allemaal zoo eerlijk zeg. Eens komt er toch aan alles een eind. Eens komt toch het oogenblik, waarop een andere man u mee neemt — en dan is alles uit — alles. Dan heb ik geen Lena Kettner meer, naar wie ik zoo menig maal toe gegaan ben, als het mij te treurig werd, wanneer het proza thuis mij dreigde te verstikken.“

„U mag niet zoo praten!“

„En toch blijft het waar!“

„Maar ik wil het niet hooren!“ Haar gezicht had een afwijzende uitdrukking aangenomen.

„Wees niet boos op me!“

„Dat wil ik ook niet — maar u moet verstandig zijn!“

„Verstandig! Wat een mooi, practisch woord!“ Hij lachte kort. „Daarmee moet men tegen steenen prediken, maar niet tegen menschen.“

Zij zweeg. Met haar linker hand streek zij door de twijgen van een aan het pad staanden den en staarde in de ruimte. En nu stonden zij aan het tuinhok. Zij keerde zich nu tot den op de straat spelenden knaap. Deze liep op het meisje toe, omhelsde het en riep smeekend: „Blijf toch hier, Tante Lena! Alsjeblieft, alsjeblieft!“

„Op een anderen keer, Erich; nu moet ik naar huis.“

„Ach blijf toch! Ik wil ook echt van u houden, heusch! Wij hebben u allemaal zoo lief! Niet waar, Vader? Als u weggaat, kom ik met Vader ook niet meer naar U toe. Heusch niet!“

„Je komt toch wel? Niet?“ Zij lachte tegen den knaap.

„Neen, neen!“ Hij schudde zijn hoofd. Maar direct daarop trok hij zich aan haar op, trok haar een beetje voorover en fluisterde haar dan in het oor: „Als Vader mij morgen mee naar het bosch neemt, dat moet Vader weer een mooien ruiker voor u plukken, en dan breng ik u dien. Goed? Ja?“ Het kereltje keek haar schelms-vragend aan en streek liefkozend langs haar wangen. „Niet waar, dat vindt u prettig, tante Lena?“

Een zacht-rood kleurde haar gelaat. In plaats van hem te antwoorden drukte zij haar mond op de frissche kinderlippen.

„Blijf gezond, Erich! En kom maar weer eens gauw!“

Daarop reikte zij den man haar kleine, smalle hand. Haar gezicht had weer de oude, vriendelijke uitdrukking.

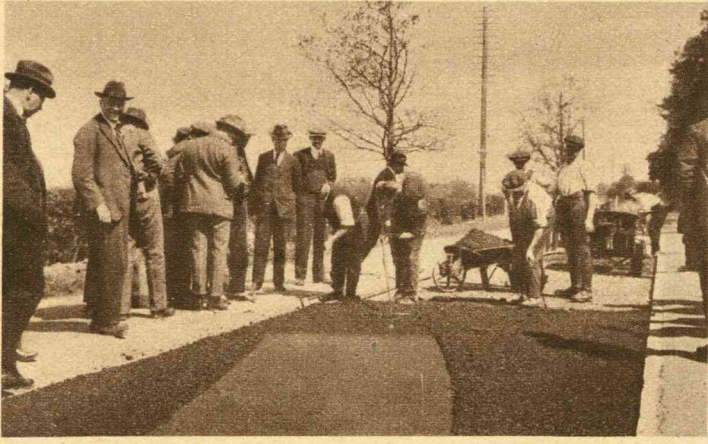
„Adieu, mijnheer Reinbeck!“

„Vaarwel, juffrouw Helena!“ Hij liet haar hand een paar hart-slagen lang nog in de zijne rusten, en zij verleende hem deze gunst. Geen van beiden sprak een woord. Eindelijk trok zij haar hand terug en keerde zich langzaam om.

„Blijf maar zoo boos op mij als tot nu toe, juffrouw Helena!“

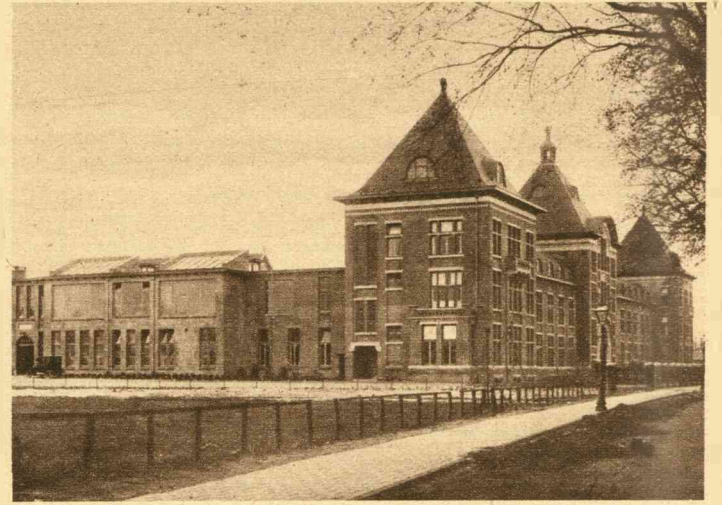
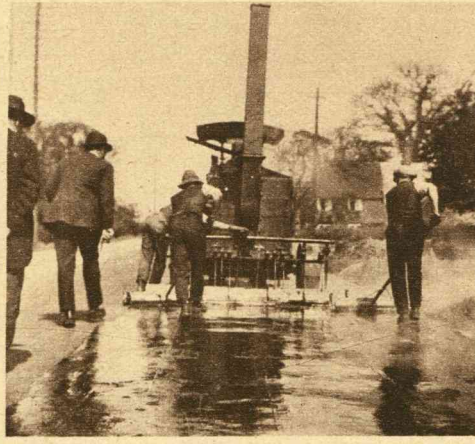
(Wordt vervolgd).

UIT HET VOLLE LEVEN

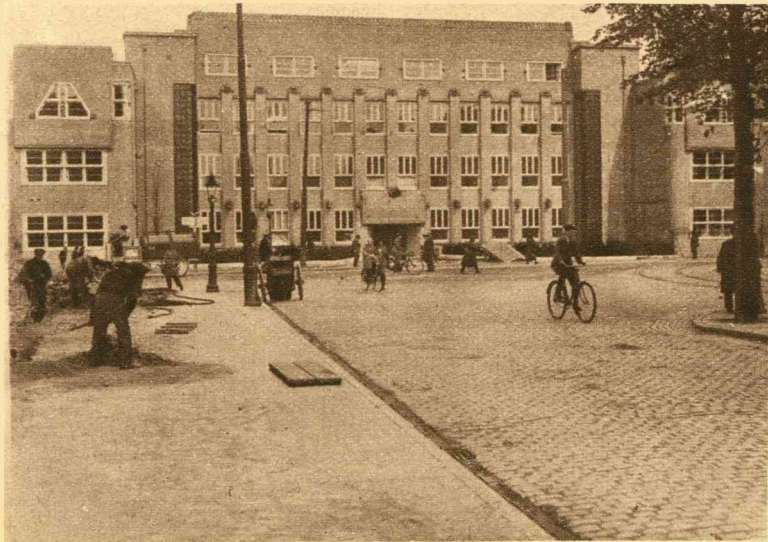

Hollandsche wegen-ingenieurs naar Engeland.

Begin Mei hebben verscheidene vooraanstaande wegen-ingenieurs een excursie naar Engeland gemaakt, om aldaar asphaltwegen, welke door mexphalte en spramex geconstrueerd zijn, te bezichtigen. Het ligt in de bedoeling dezer ingenieurs om het wegenprobleem energiek ter hand te nemen en ook de wegen hier te lande volgens moderne methoden te construeeren. — Hierboven, links: Inspectie door nederlandsche ingenieurs van een „mexphalte clinker-road“ op den hoofweg van Londen naar Brighton. Rechts: Oppervlakte behandeling met spramex op den hoofweg van Londen naar Brighton bij Crawley in Sussex.

Het St. Ignatius-Ziekenhuis te Breda,
dat de vorige week officieel geopend werd.

Het nieuwe gebouw van de gemeente-tram te Amsterdam
(gezien van den Overtoom af), dat binnenkort in gebruik zal worden genomen.

ONZE GEKLEURDE PLATEN.

Op verzoek van velen onzer lezers en lezers stellen wij ook de fraaie reproductie in drie kleuren naar de aquarel „Zonnedag“ van H. Heuff (zie ons vorig nummer) wederom afzonderlijk verkrijgbaar. Ook deze reproductie bieden wij onzen abonné's aan: op hout-carton geplakt, gevernist en geëncadreerd in fraaie gouden of eikenhouten lijst (naar keuze) tegen den prijs van slechts f 1.75, indien men ze bestelt bij den boekhandel of bij een onzer agenten. Wenscht men ze rechtstreeks van ons te ontvangen, dan moeten wij voor vracht en emballage f 0.50 berekenen. — Op de reproducties, zooals ze door ons afgeleverd worden, komt geen enkele reclame voor. Zij leenen zich dus uitstekend tot een moderne, artistieke wandversiering. Spoedige bestelling is dringend gewenscht, daar de voorraad beperkt is.

Dit aanbod geldt alleen voor onze abonné's!

De overbrenging van Worowski's stoffelijk overschot
naar het Russische Gezantschapsgebouw te Berlijn. — Bekende personen, die onmiddellijk den lijkwagen volgden: 1, Karei Radek; 2, Krastinsky, gezant te Berlijn; 3, Rykoff; 4, Stomojakoff (russisch handelsgedelegeerde); 5, Cruenberg; 6, Surits, de nieuwbenoemde gevolmachtigde vertegenwoordiger van Rusland in Turkije.

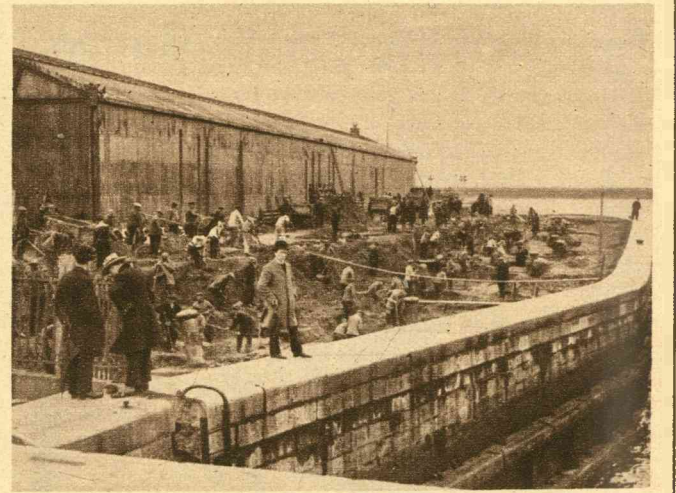
De spoorwegstaking in België.

Een snap-shot vóór het Centraal-Station te Antwerpen, dat tengevolge van de staking gesloten is. Vele reizigers, die niet meer nuiiswaarts kunnen keeren, loopen voor het station te wachten in de helaas vruchteloze hoop dat er nog een extra trein ingevoegd zou worden.

Sir Samuel Hoare.

Hoofd van het Engelsche ministerie van Luchtvaart, bij zijn aankomst op het Vliegeterrein Waalhaven te Rotterdam.

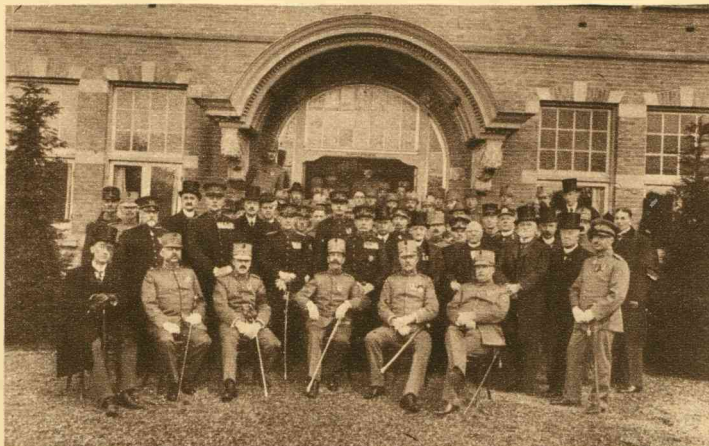
De Kaaimuur der Kaatendijksluis te Antwerpen
dreigt in te storten.

Door de aarde weg te halen achter den Kaaimuur trachten men den druk te verminderen en op deze wijze het gevaar voor instorting te vermijden.

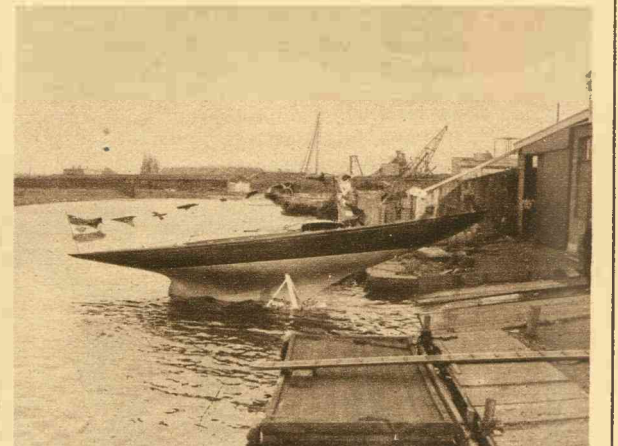
Het nieuwe R.K. Ziekenhuis te Laren.

Een extérieur van het nieuwe R. K. Ziekenhuis te Laren dat Vrijdag 1.1. officieel geopend werd.

Het 175-jarig bestaan van het regiment Genie-troepen te Utrecht

Ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan van het regiment genie-troepen plaatsden wij bovenstaande foto, waarop een groep der hoofd-officieren van het regiment en verscheidene autoriteiten.

Het zesmeterjacht „Six“ tewatergelaten.

Verleden week werd van de Amsterdamsche Scheepswerf G. de Vries Lentsch het zesmeterjacht „Six“ tewatergelaten, dat onder toezicht van Lloyd's Register of Shipping gebouwd werd en bestemd is om deel te nemen aan verschillende wedstrijden in het buitenland.

VOOR ONZE HUISMOEDERS.

Nuttige Wenken.

HET REINIGEN VAN PETROLEUMLAMPEN.

Brander en glashouder moeten van binnen en van buiten zonder water, met droge houtasch en vloeipapier en daarna met een drogen doek afgewreven worden, dan met warm water afgespoeld en afgedroogd. Het uitkoken met zeep en soda is verkeerd, omdat dan het gips van de lamp oplost.

Aan den rand van den brander, waar het kousje uit komt, zet zich een korstige stof af, die, wanneer zij niet verwijderd wordt, het lichtvermogen zeer vermindert.

Men kan het beste deze korst verwijderen met een mes. Beter is het, den brander in een heete oplossing van 1 deel soda en 5 deelen kokend water te houden.

Bij het slecht branden van petroleumlampen is dikwijls de oorzaak te vinden in de verstopping der luchtgaatjes, die gemakkelijk met een haarspeld doorgestoken kunnen worden.

VLIEGEN.

Vliegen haten duisternis. Wanneer nu in den vliegtijd, zoolang die duurt, de vensters der woonkamers en stallen donker gemaakt worden door dichte gordijnen, dan hebben menschen en dieren weinig van deze plaag te lijden.

Een groote hoeveelheid opgelost aluin in de verf, waarmee een stal geverfd wordt, doet de vliegen verdwijnen.

Een goede hoeveelheid sterke creoline op de muren gestreken is ook goed.

Evenzoo een herhaald inwrijven der lievelingsplaatsjes met laurierolie.

Tegen blauwaars (vliegen) wendt men met goed gevolg insektenpoeder aan, als men het bij de vensters strooit.

Een beetje insektenpoeder op gloeiende kolen in de kamer verdampt, houdt blauwaars-vliegen meerdere dagen weg.

Vliegen verdrijft men uit de kamer, door er verscheidene vliegenboompjes neer te zetten, waarvan zij den bloesemgeur niet verdragen. De menschen nemen dezen geur niet waar.

Een goed vliegenvergif is de zoogenaamde vliegenzwam.

Idem een mengsel van zeer fijn gemalen zwarte peper en 2 deelen tot poeder gewreven bruine suiker, dat met melk tot een dun papje is gemaakt.

Een goede vliegenlijm krijgt men door een oplossing van 2 deelen mastiek, 70 deelen colophonium en 32 deelen raapolie. Hiermee bestrijkt men stokjes en peperhuisjes van papier.

De nieuwe Mode.

Links: Kinderjurk van bedrukt foulard, met een effen stuk, open randjes en strikken. Midden: japon van Snantung, overblousend, met gekleurde stiksels. Rechts: japon van crêpe Georgette met Turksch patroon, eenvoudig model, gegarneerd met effen zijde. — Wij ontleenden bovenstaande aardige costuumpjes aan het nieuw-verschenen nummer van Record, het fraaie modeblad, dat als premie op ons blad aan onze abonnees voor slechts f 2.50 per jaar geleverd wordt. Iedere maand verschijnt, in mooi gekleurd omslag, een nummer dat een schat van mode-afbeeldingen met beschrijvingen der modellen en modeoverzicht in de nederlandsche taal bevat. Van alle in Record voorkomende afbeeldingen zijn tegen een geringe vergoeding geknipte patronen verkrijgbaar, zoodat onze lezeressen met behulp van „Record“ zelf hun garderobe op smaakvolle wijze vervaardigen kunnen. — Voor niet-abonnees op ons blad is de prijs van een jaar-abonnement (twaalf nummers) f 5.—

Recepten.

Brusselsch Lof in Saus.

Benoodigd: 2 K.G. Brusselsch lof, 70 gram boter, 60 gram bloem, 4 d.L. melk, zout, iets nootmuskaat.

Bereiding: De kropjes schrapen, dorre puntjes verwijderen, de kropjes in hun geheel gaar koken in veel of weinig water met zout, al naarmate men het lof meer of minder bitter verlangt. Het water afgieten, de kropjes in twee of drie stukken snijden en stoven in het sausje van bloem, boter en melk. Nootmuskaat toevoegen.

Compôte van Ananas.

Benoodigd: 1 groot blik ananas, sap van 1 citroen, 150 gram suiker, zoo noodig, sago.

Bereiding: De vruchtjes, zgn. zaadjes of pitjes, verwijderen; de ananas in nette stukjes verdeelen en in de compôte-schaal leggen; in het ananasvocht vermengd met het citroensap, de suiker oplossen; het vocht inkoken of binden met sago.

Rijst met citroensap.

(Riz glacé.)

Benoodigd: 300 gram rijst, 9 d.L. water, 300 gram suiker, 1 dun citroenschilletje, sap van 3 citroenen, iets zout.

Bereiding: Het water aan de kook brengen, het citroenschilletje, de rijst en het zout toevoegen en de rijst zachtjes laten gaarkoken. Na ongeveer ½ uur het schilletje er uit nemen, het citroensap en de suiker toevoegen, het mengsel eerst nog ongeveer ¼ uur laten koken, dan goed dooreen roeren, in een puddingvorm overdoen en koud laten worden.

Uienpurée.

Benoodigd: 500 gram uien, 60 gram boter, 2 d.L. bouillon of water, 20 gram bloem, zout, fijne witte peper.

Bereiding: De uien schoon maken, even afkoken en in de helft van de boter en den bouillon of het water gaar stoven. De uien vervolgens door een haren zeef wrijven en vermengen met de bloem, welke in de rest van de boter lichtbruin en gaar gefruut is; zout en peper toevoegen.

VOOR DE JEUGD

Een Gezellig Dagje Buiten.

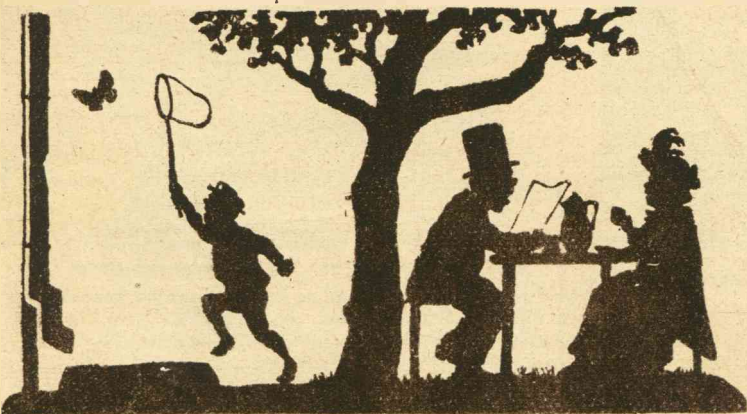
Op 'n mooie voorjaarsdag in Mei,
De zon scheen heerlijk buiten,
De kikkers kwaakten in de sloot,
De vogels hoorde men fluiten:

Zei Vader Jansen tot zijn vrouw:
„Griet, roep de jonge snaken
„In huis, en kleed ze daad'lijk aan:
„We gaan een wand'ling maken!”

Vrouw Jansen riep terstond haar kroost,
Brøer Piet en zusje Daatje
En toen die hoorden van het plan
Volgde er een luid hoeraatje.

Papa greep nu zijn paraplu
Die kon, wie weet, nog dienen.
Hij droeg een hoogen zijden hoed
En Moe een pelerine.

Piet nam zijn vliedervangnet mee
Voor buiten in de weide,
En Daatje droeg haar parasol
Van mooie rooje zijde.

Zoo wandelt het gezelschap voort,
Doch na een poos zegt Jansen:
„'t Is heet! En dan die muggen, die
„In zwermen rond je dansen!”

„Doch in de verte staat een huis
„Met schaduwrijke boomen,
„Daar kunnen we van de wandeling
„Een weinigje bekomen.”

Zoals gezegd is, wordt gedaan
En onder 'n boom gezeten
Heeft 't echtpaar bij een kopje leut
De hitte gauw vergeten!

Het is zoo vreedzaam in het rond,
Geen zuchtje laat zich hooren,
Tot plotseling een luide gil
De stilte komt verstoren.

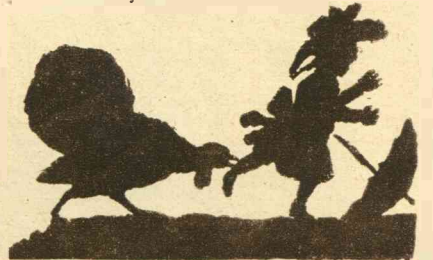
Piet, die een vlinder vangen wil,
Is plotseling gestruikeld
En met het hoofd voorover in
Een regenton geduikeld.

Papa springt haastig van zijn stoel,
Doch was helaas vergeten,
Dat hij onder een dikken tak —
Wat jammer — was gezeten.

„Au, au! Slapperdemosterdpot!
„Wat zal me nou gebeuren?”

Zijn mooie nieuwe hoogehoed
Is plat . . . en zit vol scheuren.

De kleine Da is in dien tijd
Een wandeling gaan maken
Naar 'n vijverplas waar zij zich met
De eendjes wil vermaken.

Haar rooden parasol omhoog
Stapt zij naar 't water henen.
Een kalkoensche haan vliegt woedend toe
En bijt haar in de beenen.

Vrouw Jansen hoort een luid geschrei
„Nog meerdere ongelukken!”
Zucht zij, springt van haar stoel en scheurt
Haar pelerine in stukken.

Zoo krijgt een ieder van 't gezin
Zijn deel in de ongevallen.
De vreugde is voorgoed voorbij
Mismoedig zijn ze allen.

„Dat was een echte ongeluksdag
„Wie had dat durven droomen!”
Zucht Vader en hierop wordt de
Terugtocht ondernomen.

DE MACHT DER DRIE

Een roman uit het jaar 1955

DOOR HANS DOMINIK

Geautoriseerde vertaling door Pierre Dumoulin

21)

Dan . . . vind ik, dat wij slag kunnen leveren zoodra het onderzeestation aan de Oost-afrikaansche kust in dienst is gesteld."

"Dat kunnen wij, Mijnheer de President, wanneer wij alleen maar met Engeland te doen hebben."

De dictator keek verwonderd op.

"Met wien zouden we nog anders te doen krijgen?"

Dr. Glossin draalde met zijn antwoord. Slechts met moeite bracht hij de enkele woorden uit: "Met de erfgenamen van Bursfeld. . ."

Cyrus Stonard verfrommelde het ontwerp van een staatstelegram.

"De erfgenamen . . . De zaak schijnt zich te verwickelen. Onlangs was het er nog maar een, de fameuze Logg Sar, die zoo merkwaardig uit Sing-Sing ontsnapte en ons beste luchtschip meenam. Wie is er dan nu nog bijgekomen?"

"Twee vrienden, die in voor- en tegenspoed met Silvester Bursfeld verbonden zijn."

"Drie lieden dus. Drie alleenstaande, zwakke menschen. Geloof u in ernst, dat drie menschen voor ons volk van driehonderd miljoen gevaarlijk zouden kunnen worden? Doctor Glossin, U wordt oud. In vroeger jaren had U meer zelfvertrouwen."

De woorden van den President-Dictator troffen den geneesheer als zweepslagen. Hij werd beurtelings bleek en rood. Toen sprak hij. Eerst wijfelend, toen vloeiender en ten slotte met het vuur eener stellige overtuiging. "Mijnheer de President, ik heb dertig jaar geleden gezien, hoe Gerhard Bursfeld met een eenvoudig apparaat, niet grooter dan mijn hand, op groote afstanden dynamiet tot-ontploffing bracht. Ik heb gezien, dat hij patronen in de loopen van ver verwijderde geweren liet afgaan en hoe hij vliegende vogels in de lucht verbrandde. . . Ik was verbaasd en hield het voor tooverij en . . . Gerhard Bursfeld lachte en zeide, dat het het eerste begin was van een nieuwe uitvinding. Een zwakke poging, waarop heel andere, veel grootere, zouden volgen."

"Gerhard Bursfeld is al jaren dood. U zeide het daareven zelf. Zijn uitvinding werd met hem begraven."

Cyrus Stonard zeide het. Het moest ontkennend klinken, maar de toon zijner stem miste de zekere beshtheid, die haar anders zoo eigen was.

"Het geheim is niet meer begraven. Het was gekist, maar het is weer opgestaan. Logg Sar . . . Silvester Bursfeld heeft de ontdekking opnieuw gedaan en . . . moet haar belangrijk verbeterd hebben. De vader sprak van de mogelijkheid, door telenergetische concentratie op elke plaats van den aardbol miljoenen paardkrachten op een kleine ruimte tezamen te brengen. Hij sprak ervan dat zijn uitvinding aan elken oorlog een einde zou maken.

De zoon treedt in de voetstappen van zijn vader. Met z'n drieën zitten ze in Zweden aan de Tornea-elf en werken de uitvinding verder uit. Gelukt het hun haar zoo te ontwikkelen als de vader voornemens was, dan . . ."

Cyrus Stonard was opgestaan. Met uitgestrekte rechterhand legde hij den doctor het zwijgen op.

"Spreek het niet uit, wat mijn oor niet hooren mag. U noemde daar de plaats waar de uitvinders hunne . . . bedenkelijke kunsten uithalen. Kent U die nauwkeurig?"

"Zeer nauwkeurig. Een afgelegen huis aan de oevers van de Tornea . . . Acht kilometer van Linnais gelegen."

"Dan beveel ik U, deze drie uitvinders te vernietigen . . . Maar grondig. Versta mij goed. Geen knoeiwerk zooals onlangs in Sing-Sing. Binnen veertien dagen is het onderzeestation gereed op voet van oorlog. Vóór het verstrijken van dien termijn verwacht ik Uwe mededeeling, dat mijn bevel opgevolgd is zonder opzien te wekken en . . . radicaal."

Dr. Glossin kon heengaan. Het gebaar van den dictator kon niet worden misverstaan. Hij ging met een bezwaard hart. Een gevoel, waarvan hij zich geen rekenschap kon geven, drukte hem neer.

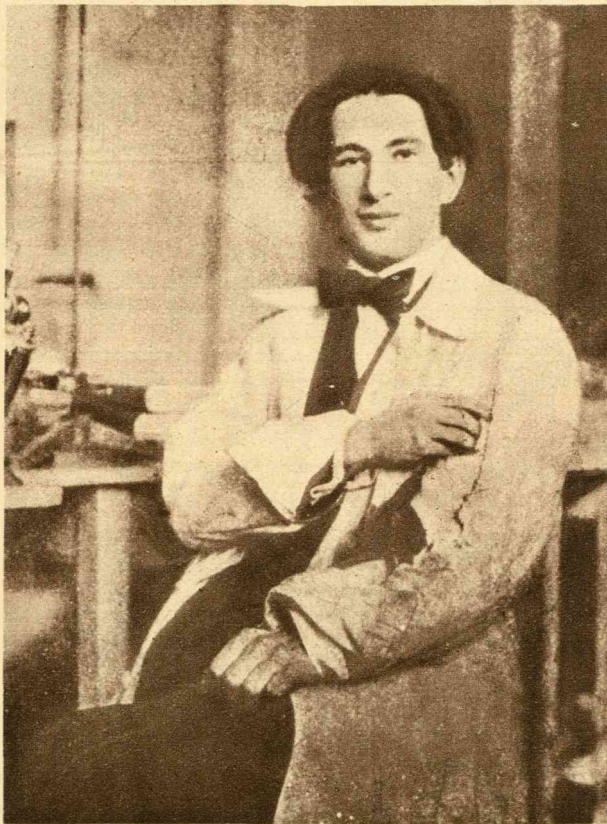
Terwijl het regeeringschip hem met snelle vaart van Washington naar New-York bracht, trachtte hij het doffe, duistere gevoel meester te worden, door zijn narcotische pillen te nemen, en een half uurtje een kunst-

matigen slaap te genieten. Maar, toen hij door de straten van New-York ging, was dat vreemde gevoel er weer en werd van minuut tot minuut sterker.

De doctor betrad het huis in de 317de straat. De lift bracht hem op de rode verdieping. Zijn bediende ontlastte hem van stok en hoed en toen zette hij zich in den gemakkelijken schommelstoel van zijn woonkamer en begon te overleggen. Met een objectiviteit alsof het hier een derden persoon betrof, analyseerde hij zijn gewaarwordingen en kwam na tien minuten tot het besluit, dat hij door vrees bevangen was.

Dr. Edward Glossin, de man met het ruime geweten, die zich over lijken zijn weg baande, voelde voor het eerst van zijn leven, dat hij bang was. Cyrus Stonard had hem de opdracht gegeven drie menschen uit den weg te ruimen. Een eenvoudige opdracht vergeleken met zoo vele andere. Het recept was eenvoudig genoeg en vaak beproefd. Men nam een luchtschip met een dozijn krachtige agenten of soldaten, voer in de duisternis naar Linnais, omsingelde het huis, nam de gezochten gevangen en sloeg ze bij de gevangenneming dood, omdat ze weerstand boden. De zaak was doodeenvoudig. De doctor had het dikwijls als practisch gebleken, toegepast.

Doch ditmaal had Dr. Glossin angst. Een inwendig gevoel waarschuwde hem ervoor den strijd met Sil-

Het verplānten van koppen bij insecten.

Walter Finkler, de bekende Weensche bioloog, wiens portret wij hierboven reproduceeren, doet den laatsten tijd veel van zich spreken in verband met zijn proeven om de koppen van insecten te verplanten. Hij scheidt namelijk de koppen van verschillende insecten af, en plaatst dan mannelijke koppen op vrouwelijke lichamen en omgekeerd. De dieren gezezen zeer vlug en vertoonen daarna de eigenschappen van het geslacht, welks kop men hun opgezet heeft.

vester Bursfeld en zijn vrienden aan te binden . . . Maar het bevel van den dictator. Wanneer Cyrus Stonard beval, waren er slechts twee mogelijkheden: te gehoorzamen of de straf voor de ongehoorzaamheid te ondergaan.

Dr. Glossin dacht en dacht nog eens hoe hij in dit dilemma zou moeten handelen. Het nest in Linnais moest uitgehaald worden. Het gevaar, dat dit wel eens verkeerd zou kunnen aflopen was aanwezig, daarvan was hij stellig overtuigd. Het was echter slechts een inwendig gevoel, dat hem dit zeide. Uiterlijk zag de onderneming er tamelijk onschadelijk uit. Men moest haar voor derden aannemelijk maken. Maar hoe? Wie had er nog belang bij, de uitvinding en de uitvinders van den aardbodem te verdelen?

Zoo zou het gaan! Er dook een mogelijkheid in zijn brein op.

Natuurlijk! Dat was de juiste weg. De Engelschen hadden precies evenveel belang bij den ondergang van Silvester Bursfeld en zijn vrienden als de Amerikanen.

Dr. Glossin overdacht de verdere consequenties en uitvoering van het plan met steeds grooter wordende inspanning. Het wilde hem niet meer gelukken de einden van den keten zijner redeneeringen op juiste wijze aan elkander te verbinden. Hij nam een vreemdsoortig trekken in de nekspieren waar. Een doffe druk legde zich op zijn slapen. Hij had het gevoel alsof zijn wil hem niet meer toebehoorde maar aan een vreemden dwang onderworpen was. Met geweld trachtte hij zijn krachten in te spannen. Hij wilde opstaan uit den leuningstoel, maar zijn handen en voeten waren zwaar als lood.

Met de kracht der vertwijfeling gelukte het hem ten

slotte de hand van de stoelleuning los te maken en naar zijn hoofd te brengen. Hij voelde, hoe zijn voorhoofd met fijne pareltjes zweet bedekt was.

De stoel stond in den hoek van de werkkamer. De deuropening, die toegang gaf tot het nevenvertrek, bevond zich daar onmiddellijk naast. Zij had geen deur maar was door een dicht voorhangsel van kralensnoeren gesloten. De bezoekers, die bij Dr. Glossin kwamen, werden door den bediende altijd eerst in deze kamer gebracht.

De geneesheer nam waar, dat een vreemde wil, sterker dan de zijne, dezen trachtte te onderwerpen. En hij voelde ook, dat de stroom van het vreemde fluidum van die deuropening uit, op hem aandrong. Vaag en duister herinnerde hij zich de huisbel voor een onmetelijke tijdruimte te hebben hooren overgaan. Een wilsstroom, veel sterker en machtiger dan zijn eigen wil stond op het punt dezen onder zijn juk te brengen.

De eerste aanval moest hebben plaats gehad gedurende de minuten, waarin hij zoo geheel in zijn plannen en combinaties naar aanleiding van het bevel van den dictator, verzonken was. Terwijl zijn gedachten zich op dat plan concentreerden had hij den vreemden wil gelegenheid gegeven hem aan te grijpen. Anders had hij de werking reeds eerder moeten waarnemen en zich aanstonds daartegen kunnen verweren. Nu was hij zich harer eerst bewust geworden toen het reeds bijna te laat was. Eerst de verlamming van zijn vermogen om gevolgtrekkingen te maken had hem den vreemden aanval duidelijk doen voelen, maar toen was die verlamming door den vreemden wil reeds ver gevorderd.

Dr. Glossin vocht als een wanhopige. Alles wat hij nog aan wilsvermogen bezat, concentreerde hij in dat enkele autosuggestieve bevel:

"Ik wil niet . . . ik wil niet . . ."

Zonder ophouden formuleerde hij dien korten zin in zijn brein en gevoelig, bijna als slagen, die hem lichamelijke troffen, klonk het tegenbevel der vreemde kracht: "je moet . . . je moet . . . je zult . . ."

De minuten gingen voorbij. De kleine porcelein klok op den schoorsteenmantel sloeg kwartier. Dr. Glossin hoorde het duidelijk en spande opnieuw al zijn krachten in. Als het hem nu maar gelukken wilde op te staan . . . Het was hem totaal onmogelijk.

Dr. Glossin spande zich in, vrije bewegingen te maken. Hij keek op zijn knieën. Hij probeerde den spiergroepen zijner beenen het bevel te geven zijn lichaam op te heffen en bespeurde reeds op hetzelfde oogenblik dat het vreemde bevel "je moet" met vernieuwde hevigheid op zijn Ik hamerde, dat hij zijn gansche persoonlijkheid zonder dekking liet, zoodra hij een enkel zijner ledematen bijzonder wilde beïnvloeden of tot beweging wilde dwingen.

Sterker werd het pijnlijke trekken in de streek van den nek. De lichamelijke pijn greep verder om zich heen en verspreide zich over de geheele linkerhelft van het gelaat en over die zijde van het lichaam, die naar het kralen gordijn toegekeerd was. Dr. Glossin voelde, dat hij spoedig bezwijken moest, indien het hem niet gelukte het lichaam om te wenden en van aangezicht tot aangezicht den vreemden wil tegemoet te treden.

Reeds wederom was gedurende deze stomme verbitterde worsteling een kwartier verstreken. De klok sloeg twee. Dr. Glossin hoorde haar nog slechts als uit de verte, ongeveer zooals men bij het inslapen nog onduidelijk en slechts verward het laatste gedruisch waarneemt. Met vertwijfelde inspanning concentreerde hij de rest der hem nog overgebleven wilsenergie in een enkel bevel en het reeds voor drie kwart verlamde lichaam gehoorzaamde aan deze oproeping van wilskracht. Met een enkelen korten ruk wierp de geneesheer zich in den stoel om, zoodat zijn gelaat in volle breedte naar het kralengordijn gekeerd was. Een oogenblik scheen het alsof de spierbeweging en de eigen actie den vreemden invloed zouden breken. Maar ook slechts een oogenblik. Terwijl Dr. Glossin zijn lichaam het bevel gaf zich om te draaien, was zijn geheele Ik weerloos aan den vreemden aanval prijs gegeven. Dat oogenblik zonder dekking was voldoende geweest. Met een zucht liet hij het hoofd op de borst zinken, de oogen wijd geopend.

Door het kralengordijn trad Atma de kamer binnen en begaf zich in de nabijheid van den slapende. Ook hij zag er uitgeput uit. Silvester Bursfeld, die hem op den voet volgde, bemerkte het met schrik. De Indiër trad op den slapende toe en streek hem over de oogen en het voorhoofd. Silvester zag hoe de Indiër zijn eigen uitputting meester trachtte te worden, hoe hij zichzelf met geweld dwong en opnieuw stroomen van zijn eigen wilsfluidum in het lichaam van den slapende liet overgaan. Toen trad hij terug en liet zich op een zetel vallen. Op een wenk van hem trad Silvester Bursfeld achter een deurgordijn zoodat hij aan de blikken van Glossin onttrokken was. (Wordt vervolgd).

DEN HAAG

AMSTERDAM
ROTTERDAM

STREEPSTOFFEN

120 cm. breed
vanaf Fl. 1.10 per Mtr.

VOOR

Grappjes.

Zij: „John, ben ik nog altijd het licht van je leven?”
Hij: „Praat toch geen onzin. Ik heb van morgen een gasrekening van twee-en-dertig gulden betaald.”

„Mijn man heeft mij gedurende ons heele huwelijk nog geen enkel hard woord toegevoegd.”

„Wat een goeie man!”

„O, neen! Hij is alleen voorzichtig!”

„Zaterdag is mijn verloofde jarig, en nu wou ik hem graag een verrassing bereiden, maar ik weet niet wat.”

„Vertel hem hoe oud je bent!”

Oom: „Nou zal ik je eens leeren hoe je een koe moet melken.”

Nichtje (uit de stad): „O, oom, ik ben zoo bang voor koeien. Kan ik het niet bij een kalf leeren?”

EFFICIENCY.

(Toekomstbeeld).

„Efficiency”, vriden-lezers,
Is een nieuwe wetenschap.
(„Werkt doeltreffend” zei men vroeger,
Maar dat klinkt niet half zoo knap!)
Nochtans vrees ik, heusch met reden,
Dat de mensch heel binnenkort,
Als men met die leer te ver gaat
Gladweg overbodig wordt.

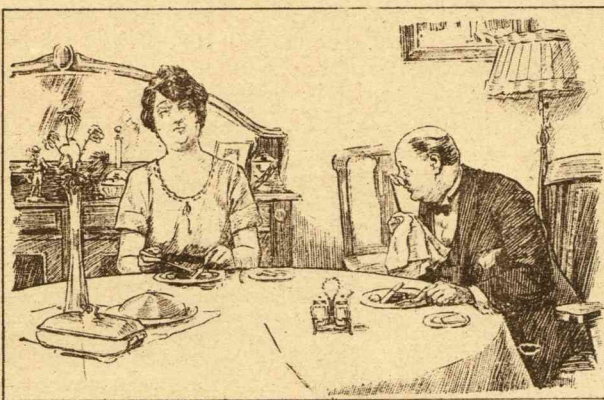
„Efficiency” op kantoren
Is sinds lang geen vrome wensch;
Boekhoud-, reken-, schrijfmachines
Doen het werk er van den mensch.
Aan het tikken en gehamer
Is 'n kantoormensch al gewend,
Schoon het waarlijk lijkt, alsof je
In 'n machinekamer bent.

In 't huishoudelijke leven
Wordt óók alles „efficiënt”,
Kook-, wasch-, kousen-stopmachines
Werken spoedig zeer patent.
Zelfs de ooievaar raakt heusch nog
Overbodig binnenkort,
Met het resultaat, dat baby
Machinaal geleverd wordt.

Wandelen doet dan geen mensch meer,
Ieder tuft of vliegt, da's vast;
Tijdverspilling toch is iets, dat
Niet bij „efficiency” past.
Thuis telefoneer je draadloos
Je sigarenwinkelier:
„Stuurt u mij per luchtpost even
'n Kistje colorado hier.”

Machinaal gaat alles worden,
Hersens raken uit den tijd,
Ook mijn versjes worden zeker
U straks machinaal bereid.
Alles gaat steeds meer doeltreffend,
Edoch, één ding doet me leed,
Immers, wát zal er dan worden
Van het schoons, dat „arbeid” heet

J. Cats Jr.

Mijnheer Jones: „Marie heeft dit vleesch weer veel te gaar gekookt — heb je haar er verleden week niet paseen standje voor gegeven?”

Mevrouw Jones: „Ja, beste, maar je bent twee meisjes ten achter — de tegenwoordige keukenmeid heet Jeanne.”

Allerlei Wetenswaardigs.

OMVANG VAN EEN VOGELZWERM.

In het gebied van Indiana werd een zwerm duiven waargenomen van minstens een Engelsche mijl (1609 M.) breedte. Het duurde vier uur, eer alle vogels voorbij waren en volgens de berekening van luitenant F. Hall had de geheele zwerm, de bewegingssnelheid in aanmerking genomen, een lengte van 240 mijlen. Gesteld dat telkens drie duiven een oppervlakte besloegen van een vierkante el, dan kan daaruit berekend worden, hoeveel vogels aan deze gezelschapsreis deelnamen. Volgens deze berekening waren er 2230 miljoen duiven.

DE KUNST DER KLANKEN
DOOR MAARTEN DIJK.

10. Het verschijnsel der boventonen.

In mijn vorig artikel heb ik beloofd, den lezer een begrip te geven van het tonaliteitsgevoel, hetwelk een zeer belangrijk element in het muzikaal gehoor is. Hiertoe is het echter noodig, eerst een artikel te wijden aan het phenomeen der boventonen, omdat het gevoel voor de tonale functies daarop berust.

Wanneer wij een toon meenen te hooren, dan is deze gewaarwording eigenlijk een vergissing, want in werkelijkheid klinkt er niet één toon, doch een oneindige reeks, waarvan de gehoorde alleen de duidelijkst waarneembare is, doordat hij de laagste, de sterkste en de (in octaven) het veelvuldigst vertegenwoordigde is. Een snaar trilt namelijk niet slechts in zijn geheel, doch ook in alle deelen, die mogelijk zijn, dus in, tweeën, drieën enz. enz. Het trillingsgetal is daarbij omgekeerd evenredig aan de trillingslengte. De helft van de snaar geeft dus het dubbele aantal trillingen, het derde deel het drievoudige enz. Dit zet zich voort door een, theoretisch gesproken, oneindig aantal octaven.

Terloops gezegd dragen de acht practisch bruikbare octaaf-liggingen van onze tonen van beneden naar boven de volgende bijnamen ter aanduiding van hun hoogte: sub-contra, contra, groot, klein, één-gestreept, twee-, drie- en vier-gestreept, zoo-

Van onze Leestafel.

Kunstgeschiedenis. Door S. H. Korevaar Hesselings.

Zoojuist verscheen bij W. L. en J. Brusse's Uitg. Mij. te Rotterdam de hierboven genoemde zeer fraai uitgevoerde kunstgeschiedenis. Het werk, dat ruim 700 bladzijden beslaat, bevat 576 afbeeldingen, waarvan een 40-tal buiten den tekst. Mede door het beknopte litteratuuroverzicht, de lijst der afbeeldingen en het uitvoerig register met verklaring der vreemde woorden, is dit boek bij uitstek geschikt, om hen, die in de schoone kunsten belang stellen, grondig in te wijden. Van de uiterlijke verzorging valt niets dan goeds te zeggen.

Kookboek voor zieken, zwakken en herstellenden.

Dit kookboek, dat een vierhonderdtal recepten bevat voor zieken, zwakken en herstellenden, en dat voorafgegaan wordt door eenige bijzonderheden over de stofwisselingsleer en over algemeen voorkomende stofwisselings-ziekten, voorziet in een werkelijk bestaande behoefte. Het mag in geen enkel huisgezin ontbreken. De illustraties en het uitgebreid register verhoogden de waarde van dit zeer praktische boek in niet geringe mate. — Uitgave van A. W. Sijthoff's Uitg. Mij., Leiden.

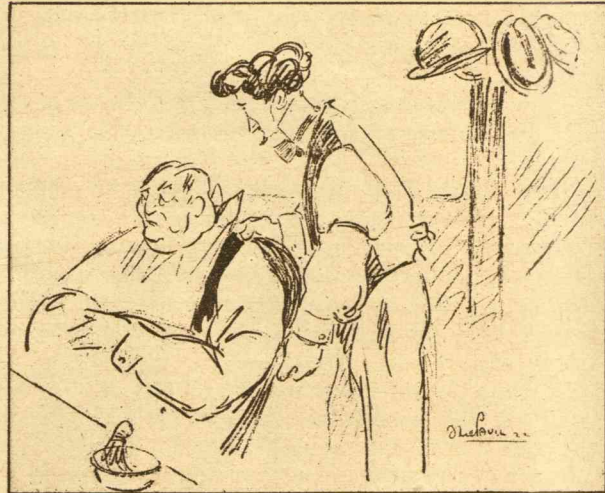

IEDEREEN

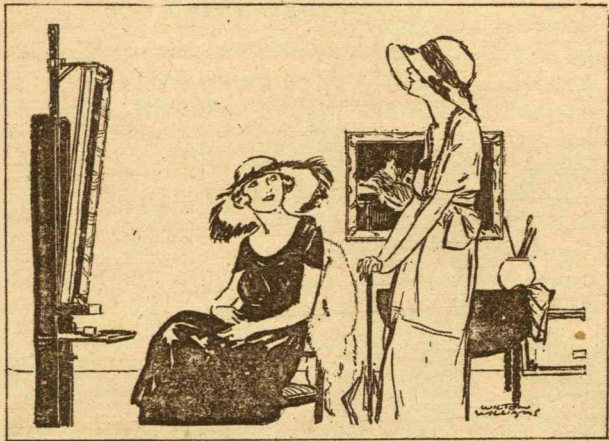
dat we dus nauwkeurig kunnen aangeven, welke c of g of a enz. we bedoelen, door te zeggen: één-gestreept-a, contra-g, klein-c enz. (Het laatste niet te verwarren met c-klein, waarvan de betekenis in een volgend artikel verklaard zal worden!) De schrijfwijze voor deze uitdrukkingen is, van beneden naar boven (ik geef als voorbeeld telkens den toon a): $2A, 1A, A, a, a^1, a^2, a^3, \text{en } a^4$, waarmede dus alle acht liggingen van sub-contra tot en met 4-gestreept, kortweg aangeduid kunnen worden.

De rij boventonen nu van bij voorbeeld groot-C is dus: C-c-g-c-e-g enz. Elke volgende toon is een hooger vermenigvuldigings-cijfer van het eerste trillingsgetal. De tweede toon is dus de halve trillingslengte (de snaar trilt in tweeën) en het dubbele aantal trillingen, dus het octaaf. De derde toon is één derde lengte (trilling der snaar in drieën) en de drievoudige trillings-snelheid. Enzovoort. Theoretisch gesproken zouden we de rij der boventonen tot in 't oneindige kunnen voortzetten. Practisch evenwel komen — althans in verband met tonaliteit — slechts de eerste zes in aanmerking.

Ieder, die een piano tot zijn beschikking heeft, kan zich zelf gemakkelijk van het reële bestaan der boventonen overtuigen. Men gaat hierbij uit van de natuurwet, dat een in eenzelfde ruimte aanwezig, tot klank-geven geschikt voorwerp met een ander klinkend voorwerp, mits dit in verband met zijn klank-sterkte niet te ver van het eerste verwijderd is, gaat meeklinken onder invloed der luchttrillingen, doch uitsluitend als het gelijk gestemd is. (Ik behoef slechts te herinneren aan glazen portret-standers, lampegglazen, kacheldeurtjes, die, als men pianospeelt, geluid geven tegelijk met het klinken van een bepaalden toon van dezelfde hoogte als hun eigen stemming). We drukken nu bijv. de toets C zoo langzaam neer, dat alleen de demper loslaat (zoodat de snaar vrij kan trillen), doch de hamer haar niet tot trilling brengt. Daarna slaan we den toets g (die dus 12 witte toetsen verder ligt) kort en krachtig aan, doch laten hem meteen weer los, terwijl we C nog steeds vasthouden. De C-snaar begint thans te trillen, doch niet als C, maar als G. Daar dit slechts mogelijk is, als de C-snaar tot trilling in g-lengte in staat is, bewijst dit de trilling in deelen, waaruit de boventonen ontstaan. Slaat men in plaats van g bijv. as aan, dan hoort men niets. Men zou, om deze te hooren klinken Des moeten vasthouden in plaats van C om dezelfde verhouding van grondtoon tot boventoon te verkrijgen. Ook de overige boventonen zijn aldus hoorbaar te maken, doch hoe hooger, hoe zwakker, terwijl de nog lagere c, hoewel sterker dan g, minder duidelijk is, doordat octaaf-tonen zich door hun groote overeenstemming weer tot één klank vereenigen. Ook van het feit, dat deze deel-trillingen niet slechts mogelijk, maar ook inderdaad steeds aanwezig zijn, tegelijk met de trilling der gansche snaar-lengte, kan men zich overtuigen. Men sla bijv. de C maar eens sterk aan, houde hem vast en luistere eenigen tijd aandachtig met het oor dicht bij de piano. Nadat dan de grondtoon wat verzwakt is, hoort men duidelijk den derden boventoon (g). De tweede (c) is door octaaf-overeenstemming niet zoo licht waarneembaar. Hoe lager een toon in de rij der boventonen ligt, des te meer heerscht hij daarin, ten eerste door grotere sterkte en ten tweede door zijn veelvuldiger vertegenwoordiging in octaven. Dit laatste blijkt duidelijk uit het bovenvermelde rijtje van de eerste zes boventonen: c is de eerste en komt er 3 maal in voor; g is de volgende en verschijnt 2 keer; e, de laatste, slechts eens. De hooger liggende boventonen komen tegenover deze overmacht van c, g, en e niet meer tot invloed, zoodat het wezen van een evenwichtigen klank bestaat uit een samenwerking van den 1sten, 3den en 5den boventoon. De betekenis van dit allés voor wat we tonaliteit noemen, zal uit het volgende artikel blijken.

De Kapper: „Ik moet mijnheer opmerken, dat ik dubbel tarief zal moeten berekenen daar mijnheer een dubbele kin heeft.”

Maud: „Waarom zou zij haar portret hebben laten schilderen?”
Grace: „IK denk, omdat zij te oud is om er op een foto goed uit te zien.”